

İmtiyaz Sahibi

Türkiye Damızlık Koyun Keçi
Yetiştiricileri Merkez Birliği adına
Prof. Dr. Veysel AYHAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

İrfan GÜNDOĞDU

Yayın Türü

Yaygın Süreli Yayın
3 Ayda Bir Yayınlanır

Basım Tarihi

18.04.2016

Dağıtım

Yurtiçi Kargo

Yönetim Yeri

Cevizlidere Mahallesi 1249. Sokak
Batuhan Ap. No: 7/20 - 06520
Çankaya - ANKARA
Tel: 312 442 88 02 (Pbx)
Fax: 312 442 88 18
e-mail: bilgi@turkiyekoyunkeci.org

Yapım Ajansı

Tel: 312 447 4825
ajansala@gmail.com

ajansâlâ

kurumsal yayıncılık | pazarlama iletişimi

Baskı

KOZA Yayın Dağıtım AŞ
Cevat Dünder Cad. No:139
Ostim / ANKARA
Tel: 312 385 9191

ISSN

2148-2799

Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri
Dergisi basın ahlak kurallarına uymayı
taahhüt eder. Yayımlanan yazıların
sorumlulukları sahiplerine ait olup,
Birliğimiz görüşlerini yansıtmamaktadır.
Dergide yayımlanan yazılar, kaynak
gösterilmek koşuluyla, diğer yayın
organlarında yayımlanabilir. Gönderilen
yazılar iade edilmez.

bu sayıda

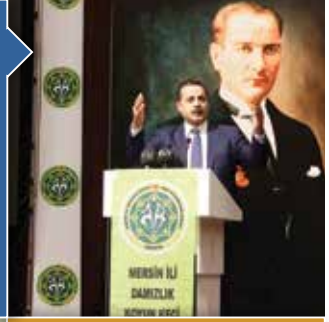
Başkandan

2

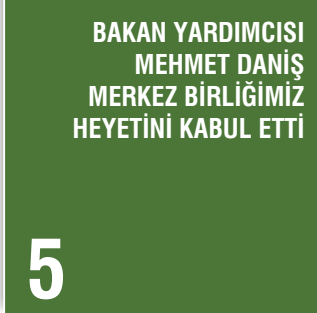
**BAKAN ÇELİK
"KÜÇÜKBAŞ
HAYVANCILIĞI
EL BİRLİĞİYLE
GELİŞTİRECEĞİZ"**

3

**MERKEZ BİRLİĞİMİZ
FAALİYETLERİ
2012-2015**

6

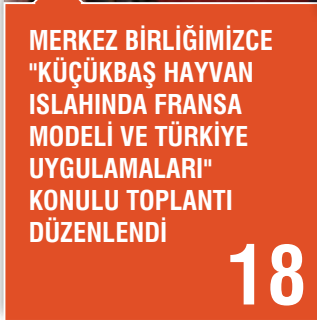
**BAKAN YARDIMCISI
MEHMET DANIŞ
MERKEZ BİRLİĞİMİZ
HEYETİNİ KABUL ETTİ**

5

**ANTALYA'DA HALK
ELİNDE HAYVAN ISLAHI
ÜLKESEL PROJESİ
DEĞERLENDİRME
VE TEKNİK EĞİTİM
TOPLANTILARI
DÜZENLENDİ**

16

**MERKEZ BİRLİĞİMİZCE
"KÜÇÜKBAŞ HAYVAN
ISLAHINDA FRANSA
MODELİ VE TÜRKİYE
UYGULAMALARI"
KONULU TOPLANTI
DÜZENLENDİ**

18

**DAP KAPSAMINDA
DAMIZLIK KOYUN KEÇİ
YETİŞTİRİCİLERİ
İL BİRLİKLERİ
BİR ARAYA GELDİ**

24

ULUSAL KOYUN KEÇİ ISLAH PROGRAMI (SOYKÜTÜĞÜ SİSTEMİ)

Veysel ÖREN - TÜDKİYEY Genel Sekreteri.....13

DAP BÖLGESİ HAVZA BAZLI HAYVANCILIK MASTER PLANI TOPLANTISI

VAN'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ.....28

AKSARAY'DA ÇOBANLAR KIYASIYA YARIŞTI.....30

ISPARTA'DA MERALARIN KULLANIMI PANELİ VE ÇALIŞMA GRUBU

TOPLANTILARI GERÇEKLEŞTİRİLDİ.....34

NİĞDE ÜNİVERSİTESİNDE KOYUN YETİŞTİRİCİLİĞİ, BESLEME VE

HASTALIKLARI PANELİ DÜZENLENDİ.....38

AĞRI İLİ DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ.....40

KANGAL KÖPEĞİ YAVRULARINDA BAKIM-BESLEME

Doç. Dr. Yusuf Ziya OĞRAK, Yrd. Doç. Dr. Recep GÜMÜŞ.....44

MERHABA...

Değerli Okuyucularımız;

2014 yılının Ocak ayından itibaren üç ayda bir çıkardığımız Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Dergimizin 10. sayısı ile yeniden birlikteyiz. Bu süreçte dergimizde, gerek Merkez Birliğimizden ve gerekse İl Birliklerimizden haberlerin yanında sektörümüzle ilgili diğer haberlere ve güncel makalelere yer verdik. Bu sayımızın bir bölümünde ise yine geçtiğimiz üç aylık döneme ait haberlerle birlikte Merkez Birliğimizin 2012 – 2015 dönemini kapsayan faaliyetlerini özet bilgiler formatında sizlerle paylaşmak istedik. Önümüzdeki süreçte de Bakanımız Sayın Faruk Çelik ve Bakan Yardımcımız Sayın Mehmet Daniş beyefendilerin küçükbaş hayvancılık sektörünün daha da geliştirilmesi yönündeki gayret ve söylemlerinden aldığımız cesaretle İl Birliklerimiz ve akademisyenlerimizle birlikte sektörümüzün sesi olma yönünde çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Değerli Okuyucularımız;

Bakanlığımız Hayvancılık Genel Müdürlüğünün uzun bir süredir üzerinde çalıştığı Soykütüğü Bilgi Sisteminin büyük oranda tamamlanarak çok yakın bir zamanda devreye alınacak olması küçükbaş hayvanlarımızın ıslahı açısından yeni bir dönemin başlangıcı olacaktır. Bu konuda Merkez Birliği olarak gerekli katkılar verilmiş olmakla birlikte sistemin devreye girmesi ve beraberinde Birliklerimize soykütüğü tutma yetkisinin verilmesi ile ana amacı

ıslah faaliyetlerini yerine getirmek olan Birliklerimizin önü açılacaktır.

Değerli Okuyucularımız;

Geçtiğimiz üç aylık dönemde Merkez Birliğimizce sektörümüz adına önemli etkinlikler gerçekleştirdik. Bunlardan birisi proje hazırlama teknikleri ve ıslah ile ilgili teknik eğitim çalışmalarıydı. Antalya'da İl Birliklerimiz Başkanları, Yönetim Kurulu Üyeleri, sorumlu müdürleri ve teknik personelinin katıldığı toplantıda ayrıca halen yürütülmekte olan Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projesi de bütün yönleriyle değerlendirildi. Diğer yandan Ankara'da gerçekleştirilen "Küçükbaş Hayvan Islahında Fransa Modeli ve Türkiye Uygulamaları" konulu toplantıda Fransa'dan gelen uzmanların sunumları ilgiyle takip edildi ve ülkemizdeki uygulamalara ilişkin bilgi paylaşımında bulunuldu. Ardından Afyonkarahisar ve Eskişehir İlleri Damızlık Koyun Keçi Birliklerine ait işletmeler ziyaret edilerek teknik incelemelerde bulunuldu. Bir diğer önemli çalışma da Erzurum'da Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan İl Birliklerimizin katılımı ve DAP İdaresi Başkanlığı ile iş birliği halinde DAP kapsamında geliştirilebilecek projeler konularında çeşitli istişarelerde bulunuldu.

Ülkemiz genelini kapsayan bu çalışmaların yanında özeldede İl Birliklerimizde yapılan etkinlikler de oldu. Aksaray'da çobanlarımız bu yıl dördüncüsü düzenlenen Bilgi Yarışmasında kıyasıya yarıştılar.

Prof. Dr. Veyssel AYHAN
TUDKİFEB Genel Başkanı

İsparta'da geniş katılımlı Meraların Kullanımı Paneli ve Çalışma Grubu Toplantıları gerçekleştirildi. Denizli'de Koyunculuk Haritasının Oluşturulması Projesi değerlendirildi. Niğde Üniversitesinde Koyun Yetiştiriciliği, Besleme ve Hastalıkları Paneli düzenlendi.

Yapılan bu çalışmaların tamamının küçükbaş hayvancılığımızın gelişimine katkı sunacağı bir gerçek olup bundan sonra da bu tür çalışmaların daha yoğun bir şekilde yapılması sektörümüz için son derece önem arz etmektedir.

Değerli Okuyucularımız;

24 Nisan 2016 tarihinde Merkez Birliğimizin 3. Olağan Genel Kurulu gerçekleştirilecek olup Genel Kurulumuzun küçükbaş hayvancılığımıza hayırlı sonuçlar çıkarmasını temenni ediyorum. 4 yıllık süreçte, çalışmalarımıza büyük katkı ve destek veren Bakanlığımıza, İl Birliklerimizin Başkanlarına, Yönetim ve Denetim Kurulları ile personele, çalışmalarımıza destek veren üniversitelerimizin çok değerli mensuplarına teşekkür ediyor, katkılarının önümüzdeki süreçte de devam etmesini temenni ediyorum. Genel Kurulumuzda seçilecek yeni Yönetim ve Denetleme Kurulu Üyelerimizin de bugüne kadar yapılmış çalışmaları daha iyi yerlere getireceklerine inanıyor, küçükbaş hayvancılık sektörümüzün tüm paydaşlarına sağlıklı ve huzurlu günler diliyorum.

BAKAN ÇELİK "KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIĞI EL BİRLİĞİYLE GELİŞTİRECEĞİZ"

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik, 1980'li yıllardan günümüze küçükbaş hayvancılıkta yüzde 40'lık bir azalma görüldüğünü, bu rakamın düşük olduğunu ve artırılması gerektiğini belirterek "Küçükbaş hayvancılığı daha yukarılara çıkmayı hak ediyor, bunu da el birliğiyle gerçekleştireceğiz." dedi.

Bakan Çelik, Başbakan Yardımcısı Lütfi Elvan ile birlikte Mersin İli Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği tarafından Yenışehir Kültür Merkezi'nde düzenlenen proje tanıtımı ve Çoban Eğitim Kursları sertifika törenine katıldı.

Çelik, burada yaptığı konuşmada, çobanlığın kutsal bir meslek olduğunu, asla yan bakılmaması gerektiğini belirterek, en çok iftihar edilmesi gereken köylüyü, çobanlığı, çiftçiliği, üreticiliği kenara itenlere, görmezlikten gelenlere seslenmek istediğini ifade etti.

Çelik, "Bu salonu dolduranlar olmasa sabah kahvaltıda ne yiyeceksin? Öğle yemeğinde ne yiyeceksin? Akşama ne yiyeceksin arkadaş. Bunu bilerek mi konuşuyorsun bilmeden mi konuşuyorsun? Bakanlığa başladığım gün arkadaşlar 'sürü yöneticisi' diye bir şey söylediler. 'Nedir?' dedim. Bu meğserse bizim çocukken, küçükken yaptığımız görevi 'sürü yöneticisi' olarak tanımladılar. Yok, değişim olacak dönüşüm olacak ama bazı şeyler değişmez çobanlık gibi." diye konuştu.

"Çaresizlere kucak açıyoruz"

Vatan kavramının son derece önemli olduğunu ve vatansızların, vatanını kaybedenlerin bir bayrak altında olamayanların ne hale düştüğünü herkesin gördüğünü aktaran Çelik, şunları söyledi:

"Çaresizlere kucak açıyoruz. Buyurun diyoruz, sizin el emeğiniz göz nurunuzla o

komşuları da o vatansızları da doyuruyoruz. Bugün mü? Yalnız bugün değil. Dün de çok geçmişte de. Biz böyle bir milletiz. Çaresizin imdadına yetişiyoruz. Onun için Allah vatansız bırakmasın. Allah bu millete bir İstiklal Marşı daha yazdırmazın derken bunlar boşu boşuna söylenmiş şeyler değildir. Dünyanın kalbi bölgemizde atıyor. 100 yıl önce cetvelle çizilen sınırlar bugün kanla temizleniyor. Dünyanın çivisi çıkmış. Böyle büyük kurulumlar kurulmuşlar ki huzur, barış, dostluk ve adalet olsun diye. Maalesef onlar da fonksiyonunu kaybetmişler. İnsan çok ama insanlık yok. Nerede var insanlık yeminle söylüyorum dağda var. Çile çekenlerde, alın teriyle geçinenlerde sizlerde, bizlerde, millette var."

Çelik, dünyanın nüfusunun arttığını, 34 ülkede açlık tehlikesi bulunduğunu ve bunların 27'sinin Afrika, 7'sinin ise Asya ülkesi olduğunu anımsatarak, buralarda gıdaya ulaşamama, gıdayı elde edememe tehlikesiyle karşı karşıya kalındığını bildirdi. Böyle bir duruma karşılık tezat bir tablonun da var olduğunu ifade eden Çelik, şöyle devam etti:

"Bir de 62 tane dünyadaki zengin serveti, 3.5 milyarlık insanın servetiyle eşit. 62 zengin dünyanın yarısıyla

*Bakan Çelik,
"Küçükbaş hayvancılığı daha yukarılara çıkmayı hak ediyor, bunu da el birliğiyle gerçekleştireceğiz. O güzel buram buram bin bir çeşit bitkiyi alarak bizim soframıza gelen nadide etleri milletimizle buluşturma konusunda gayret içerisinde olacağız."*

servetleri eşit noktada. Böyle bir garip tablo yaşıyor dünyada. Ne yapacağız. Bu tehlikelerin buraya gelmemesi için çok çalışmamız, çok üretmemiz, gayret etmemiz lazım. Bizim şimdi üretimde 148 milyar liralık tarımsal ve hayvansal üretimimiz var. Çok güzel. Yeterli mi? Değil. Onun için hükümet olarak demişiz ki '150 milyar dolarlık tarımsal hasıla oluşturmamız lazım. 40 milyar dolar ihracat yapmamız gerekir' demişiz. Ama bizim ihracatımız 17 milyar dolar. 40 milyara çıkmamız lazım. Neden? Tarıma daha çok önem vermemiz gerektiği açısından bunlar söylenmiş. Nasıl yapacağız bunları? Desteklemeyle yapacağız. Çiftçiyle, üreticiyle, hayvancılık mesleğiyle meşgul olan kardeşlerimizle kol kola gireceğiz. Beraber olacağız."

"Yeni bir destekleme politikasıyla ilgili son aşamaya geldik"

Bakan Çelik, 13 yılda 78 milyar liralık tüm tarımsal alanlarda destek verildiğini, bu destekten bütün üreticilerin yararlandığını belirterek, desteklerle ilgili düzenlemeler yapacaklarını

ve bunları bir kaç kalemde toplayacaklarını anlattı.

Çelik, "Yıl içinde de çok yaygın bir şekilde değil bir iki kere ödeme yapalım. Üreticiyi üzecek iş yapmayalım. Üreticinin eline doğru düzgün bir imkân vereceksek üreticiyi, çobanı, eli nasırlı insanı üzerek değil. Bunları yapmayalım diye yeni bir destekleme politikasıyla ilgili son aşamaya geldik. Yani her alanda, tarımın her alanında etten süte buğdaydan diğer hububata kadar kendi değirmenimizin taşını kendi suyumuzla çevirelim diye bir çaba içerisindeyiz. Kendi yağımızla kendimiz kavrulalım. Kimseye muhtaç olmamak için gerekli tedbirleri, önlemleri alalım. Çünkü refah düzeyi arttıkça tüketim artıyor. Tüketim arttıkça ürettiğiniz yetmiyor. Daha çok üretmek için mutlak suretle yeni bakış açılarını geliştirmemiz gerekiyor. Tüm kurumlar sizin hizmetinizde olacak. Tepeden bakan değil, üreticinin hizmetkârı bir il müdürü olacak. Kapıdan baktıran değil, yola düşüp hizmet götüren olacak. Biz eğer bu dayanışmayı sağlarsak, bizim bakanlık diye bir derdimiz yok. Ben 9 senedir bakanlık yapıyorum. Bir inşaat ustasının oğluyum ben. Ömrü çileyle geçmiş bir insanın oğluyum. Bakanlık, müdürlük tafraları yok." diye konuştu.

"Küçükbaş hayvancılığını geliştirmeliyiz"

Türkiye'nin coğrafyasına bakıldığında zaman küçükbaş hayvancılığa uygun bir coğrafya olduğunu ancak bu alanda 1980'li yıllardan günümüze

yüzde 40'lık bir azalma görüldüğünü vurgulayan Bakan Çelik, küçükbaş hayvanların yeniden sayıldığını, şu andaki verilere göre, küçükbaş hayvan sayısının 42 milyon civarında bulunduğunu kaydetti.

Bu rakamın düşük olduğunu ve artırılması gerektiğini anlatan Çelik, buna rağmen bazı maksatlı çevrelerin küçükbaş hayvancılıkla ilgili olumsuz ortam oluşturduğunu bildirdi.

Çelik, bunu ortadan kaldırarak, küçükbaş hayvancılığı tekrar yükseltmenin herkesin görevi olduğuna dikkati çekerek, şu görüşleri paylaştı:

"Küçükbaş hayvancılığı daha yukarılara çıkmayı hak ediyor, bunu da el birliğiyle gerçekleştireceğiz. O güzel buram buram bin bir çeşit bitkiyi alarak bizim soframıza gelen nadide etleri milletimizle buluşturma konusunda gayret içerisinde olacağız. Hayvancılıkla ilgili birçok birlik var. Bugün buraya geldik Başkana sordum 'Koyun, keçi var mı?' dedim. Eğer koyun, keçin varsa iş çok kolay. O zaman aynı yola koşuyoruz demektir. Koyun keçi yok, büyükbaş hayvan yok, ben birlik başkanım. Yok arkadaş ben böyle birlik başkanıyla çalışmam. Dertten anlayacak, çileyi anlayacak, sorunu bilecek ki birlikte çözüm bulabilelim. Bu beni çok memnun etti, inşallah bütün bu sektörün içinde olan kardeşlerimizle birlikte yürüyeceğiz. Hayvan sayısı ve çoban konusu zaten gündemimizde. Anaç koyun, keçiyle ilgili desteğimiz var. Bunu biraz artıracacağız. Haftaya Erzurum'da bölge toplantımız var bir miktar artıracığımızı söyleyeyim. Hiç olmazsa bu desteği hayvan başına 20 lira ise 25 lira yapalım. Elimizde bir bütçe var o bütçe imkânları çerçevesinde koyun ve keçi küçükbaş hayvancılığa verdiğimiz önem için söylüyorum. Yoksa ağustos ayında oturup, bu desteklemeleri 2017 için yeniden paylaşacağız."

Konuşmaların ardından, çobanlık sertifikası almaya hak kazanan kursiyerlere sertifikaları verildi.

BAKAN YARDIMCISI MEHMET DANIŞ MERKEZ BİRLİĞİMİZ HEYETİNİ KABUL ETTİ

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakan Yardımcısı Mehmet Daniş, 8 Mart 2016 tarihinde Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği heyetini kabul ederek çalışmalar hakkında bilgi aldı.

Merkez Birliği heyetinde; Genel Başkan Prof. Dr. Veysel Ayhan, Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik, Sekreteryaya Üye Necmettin Aygün, Muhasip Üye Hasan Çakır, Yönetim Kurulu Üyeleri Ethem Doğan, Özer Türer ve M. Şirin Aydoğdu, Denetleme Kurulu Üyeleri Cemal Yıldırım ve Ali Kaysadu ile Genel Sekreter Veysel Ören hazır bulundu.

Ziyaret başlangıcında heyette yer alan yönetim ve denetleme kurulu üyelerinin kendilerini tanıttıktan sonra Bakan Yardımcısı Daniş'e yeni görevinde başarı dileklerinde bulundular. Sonrasında ise küçükbaş hayvancılığa dair konular heyet tarafından dile getirildi.

Yaklaşık bir saat süren görüşmede özellikle küçükbaş hayvancılığa yapılan destekleme ödemeleri, ödemelerin yılın ilk aylarında yapılması, çobanlık, soykütüğü tutma yetkisi ile birlikte küpeleme ve

aşılama hizmetlerinin Birliklerce yapılması, Et ve Süt Kurumunca küçükbaş hayvan alımı ve özellikle de keçi etinin alımının biraz daha artırılması, koruyucu hekimlik, mera komisyonlarında Birlik temsilcilerinin de yer alması, büyükşehir yasasından kaynaklanan sıkıntılar ile Merkez Birliğince hazırlığı yapılan kamu spotuna destek verilmesi gibi konular karşılıklı olarak tartışıldı.

Bakan Yardımcısı Mehmet Daniş, ziyaret esnasında yaptığı konuşmalarda kendisinin de çobanlık yaptığını ve küçükbaş hayvancılığa özel önem verdiğini vurgulayarak küçükbaş hayvancılığa ilk destek verilmesinde kendisinin öncü olduğunu ve sektörün gelişmesi adına sürekli bir mücadelenin içinde yer aldığını söyledi. Bakan Yardımcısı Daniş, birliklerin sahada asli işlerini yapacak şekilde çalış-

malarını destekleyeceklerini belirterek her işletmenin teknik elemanlara zimmetleneceğini ve bu elemanlarla işleyen bir sistem kurmayı planladıklarını ve böylece sorunların hızlı bir şekilde çözüleceğini ifade etti.

Daniş, ihtisas birliklerinin sadece işlerini yapmalarını istediklerini vurgulayarak yapılacak yeni düzenlemelerle birlikleri rahatlatacaklarını kısa zaman diliminde birlikte çalışarak yeni bir bakış açısıyla küçükbaş hayvancılığı daha iyi yerlere getireceklerini söyledi.

Ziyaretin son bölümünde ise Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan tarafından Bakan Yardımcısı Mehmet Daniş'e koyun keçi çoban tasarımlı bir maket sunuldu. Ziyaret toplu olarak hatıra fotoğrafı çekilmesiyle sona erdi.

Daniş, ihtisas birliklerinin sadece işlerini yapmalarını istediklerini vurgulayarak yapılacak yeni düzenlemelerle birlikleri rahatlatacaklarını kısa zaman diliminde birlikte çalışarak yeni bir bakış açısıyla küçükbaş hayvancılığı daha iyi yerlere getireceklerini söyledi.

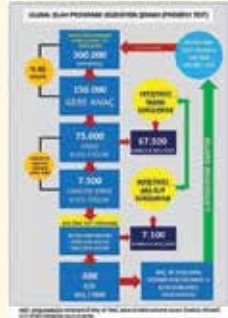
KOYUN KEÇİ BİLGİ SİSTEMİ KURULDU

Birliklerin teknik işler şube müdürlükleri tarafından yürütülen görevlerle ilgili tüm bilgilerin toplandığı Koyun Keçi Bilgi Sistemine (DAK-BİS) ilişkin veri tabanı sistemi kurulmuş, 2014 yılı itibarıyla tüm il birliklerinde aktif olarak faaliyete geçmiştir.

HALK ELİNDE KÜÇÜKBAŞ HAYVAN ISLAHI ÜLKESEL PROJESİ UYGULAMAYA KONULDU

Birliklerin de paydaşı olduğu TAGEM'in koordinatörlüğünde yürütülen ve 3 Temmuz 2013 tarihinde kamuoyuna tanıtımı yapılan ve 66 ilde 166 projede yaklaşık 1 milyon hayvanda uygulanan Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projesi kapsamında çalışmalar devam etmektedir. Proje ile ilgili Bakanlıkça her yıl düzenlenen Danışma Kurulu Toplantılarına katılım sağlanmıştır.

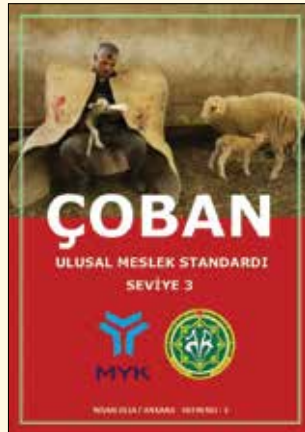
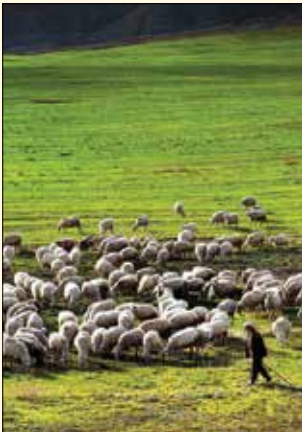
ULUSAL DAMIZLIK KOYUN KEÇİ ISLAH PROGRAMI GELİŞTİRİLDİ

Merkez Birliğince hazırlanan Ulusal Damızlık Koyun Keçi Islah Programı, Hayvancılık Genel Müdürlüğüne sunulmuş, Bakanlık mevzuatları çerçevesinde pedigrı belgelerini düzenleme, soy kütüğü ve ön soykütüğü kayıtlarını tutmak için Bakanlığın ilgili birimleri ile temaslar ve yazışmalar yapılmıştır. Bu konuda birliklere verilecek yetkilendirme beklenmektedir.

İSTİŞARE TOPLANTILARI VE YARIŞMALAR DÜZENLENDİ

Birliklerin Yönetim Kurulu Üyeleri ve personeli için eğitim ve istişare toplantıları düzenlenmiş, ülke genelinde düzenlenen küçükbaş hayvancılıkla ilgili fuarlara katılım sağlanmış ve yetiştiriciler arasında çeşitli yarışmalar ve şenlikler düzenlenmiştir. Bu çerçevede 1. Birliklerarası Ödüllü Fotoğraf Yarışması düzenlenmiş ve jüri marifetiyle dereceye giren yarışmacılara ödülleri verilmiştir.

Birliklerin sorunları ve çözüm önerilerinin tartışıldığı Marmara, Karadeniz ve Akdeniz Bölge Toplantıları düzenlenmiş, çeşitli panel ve konferanslara katılım sağlanmıştır. Her yıl birliklerin katılımı ile İstişare Toplantıları düzenlenmiştir. Ayrıca İl Birliklerince düzenlenen Çoban Bilgi Yarışması, Sudan Koyun Geçirme, Kuzu Oğlak Güzellik Yarışmaları gibi sosyal ve kültürel etkinliklere katılım sağlanmıştır. Bakanlıkça her yıl kutlanan Toprak Bayramı etkinliklerine İl Birlikleriyle birlikte stant açmak suretiyle katılım sağlanmıştır.

ÇOBANLIK İÇİN ULUSAL MESLEK STANDARDI ÇIKARILDI

Çobanlığın meslek statüsünde yer alması ve sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınmalarını teminen Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) ile birlikte çalışmalar yapılmış ve Ulusal Çoban Standardı Çoban (Seviye3) ulusal meslek standardı, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş, MYK Tarım, Avcılık ve Balıkçılık Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır. 18 Nisan 2014 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu konuda bir kitapçık hazırlanarak bastırılmış ve ilgili birimlere gönderilmiştir.

SÜRÜ YÖNETİMİ ELEMANI BENİM PROJESİ BAŞLATILDI

Çobanların eğitilmesi amacıyla pilot olarak seçilen 5 ilde başlatılan "Sürü Yönetimi Elemanı Benim" projesine paydaş kuruluş olarak katılım sağlanmıştır.

ULUSLARARASI DÜZEYDE ETKİNLİKLERE KATILINDI

Merkez Birliği Yönetim Kurulu Üyeleri, bazı öğretim üyeleri ile Bakanlık temsilcilerinden oluşan heyetlerin katılımıyla İspanya, Fas, Almanya, Fransa ve Bosna Hersek'te koyun ve keçi yetiştirme birlikleri ile yetiştiricilerine teknik ve inceleme seyahatleri düzenlenmiştir. Tunus'ta düzenlenen Göçer Hayvancılık Çalıştayı'na katılım sağlanmıştır.

ORMAN VE OTLATMA KONULARINDA ÇALIŞMALAR YAPILDI

Orman Genel Müdürlüğü Orman Zararlılarıyla Mücadele Daire Başkanlığı ile otlatma yönetmeliği hakkında görüşmeler yapıldığı, yapılan görüşmelerin akabinde 11 Temmuz 2012 tarihinde "Ormanlarda ve Orman İçinde Bulunan Otlak, Yaylak ve Kışlaklarda Hayvan Otlatılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" yayınlanmıştır.

KURUMSAL KİMLİK UYGULAMASINA GEÇİLDİ

Kurumsallık adına tek tip logo ve kurumsal kimlik uygulamalarına geçilmiş, Merkez Birliği ve 80 il birliği için tek tip internet sitesi oluşturulmuş, ayrıca her il birliği ile birlikte Merkez Birliğinin de mail adresleri oluşturularak iletişimde daha hızlı ve güvenilir bir kurumsal haberleşme ağı sağlanmıştır.

ICAR'A TAM ÜYELİK GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Merkez Birliği 29 Eylül 2015 tarihi itibarıyla Uluslararası Kayıt Komitesi'ne (ICAR) tam üye olarak kabul edilmiştir.

DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ DERGİSİ ÇIKARILDI

Yönetim Kurulunun 4 Aralık 2013 tarihli kararı gereğince Merkez Birliği adına "Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Dergisi" isimli bir dergi 2014 yılı Ocak ayı itibarıyla 3 aylık periyotlarda yayımlanmakta olup 2015 Ocak ayı sayısıyla beraber 9. sayı bastırılarak dağıtımı sağlanmıştır.

ÇEŞİTLİ ZİYARETLER GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Birliklerin çalışmaları, sorunları ve geleceğe yönelik çalışmaları hakkında bilgi sunmak ve sorunlara çözüm bulmak adına başta Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı ve Bakanlık yetkilileri olmak üzere Sivil Toplum Kuruluşlarının temsilcilerine ve Üniversitelerin Ziraat Fakülteleri ve Veteriner Fakültelerindeki öğretim görevlileri ve İslah projelerinde görev yapan proje liderlerine ziyaretler yapılmış, il birliklerine ve işletmelere ziyaretler yapılarak çalışmalar yerinde incelenmiştir.

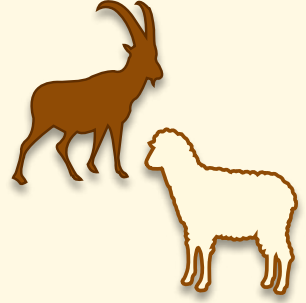
KOÇ/TEKE TEST İSTASYONU AVAN PROJESİ HAZIRLANDI

Merkez Birliğimizce Ulusal Islah Programı çerçevesinde Soykütüğü Sistemi Projesi geliştirilmiş, proje kapsamında koç/teke test istasyonları avan projesi hazırlanmıştır.

ANAÇ KOYUN KEÇİ DESTEKLEMELERİ TAKİP EDİLDİ

Bakanlığımızca verilen anaç koyun keçi desteklemeleriyle ilgili gerekli işlemler yapılarak bu konuda Birliklerin karşılaştığı sorunların çözümü için Bakanlık nezdinde takibat yapılmıştır. Birliklerden Merkez Birliğine intikal eden evrakla, Bakanlık ve diğer kuruluşlardan Merkez Birliğine gelen evrakın Birliklere bildirilmesi ile ilgili yazışmalar yapılmıştır.

ET VE SÜT KURUMU İLE PROTOKOL İMZALANDI

Birliklerimize üye yetiştiricilerin pazarlama sorunlarına çözüm bulmak gayesi ile Et ve Süt Kurumu ile Merkez Birliğimiz arasında 6 Ocak 2015 tarihinde Küçükbaş Hayvan Tedarik Protokolü imzalanmış, 2016 yılında da Protokol bir yıl süreyle yenilenmiştir.

DAP - GAP - KOP VE DOKAP ÇALIŞMALARINDA BULUNULDU

DAP-GAP-KOP ve DOKAP kalkınma bölgelerinde hayvancılık yatırımlarının desteklenmesi projesi kapsamında TÜRKVET veya Koyun-Keçi Kayıt Sistemine göre işletmesi aktif olan yetiştiricilere, küçükbaş için en az 100 baş anaç, en çok 200 baş anaç kapasiteli yeni ahır ve ağıl yapımı, tadilatı ve kapasitelere uygun damızlık erkek materyal (koç, teke) alımına hibe desteği uygulanmaktadır. Bu çerçevede yetiştiricilerimize yardımcı olmak amacıyla bölgeler ve iklimlere göre 100 ve 200 başlık ağıl projeleri çizdirilerek Birliklerimize gönderilmiştir. Ayrıca desteklemenin yetiştiricilere duyurulmasını teminen yeteri

kadar liflet bastırılarak İl Birliklerine gönderilmiştir. Projelerle ilgili Ankara'da İl Birliklerimizin katıldığı Bilgilendirme Toplantısı düzenlenmiştir.

KURBAN BAYRAMI REKLAM KAMPANYASI DÜZENLENDİ

24 Eylül 2015 tarihinde idrak ettiğimiz Kurban Bayramı için vatandaşlarımızı ülkemiz genelinde küçükbaş hayvan kesimine teşvik etmek amacıyla Merkez Birliğimizce bir reklam kampanyası düzenlenmiş, bu çerçevede 81 ilimizde nüfusun yoğun olduğu yerlerdeki billboardlarda kullanılmak üzere afişler hazırlanmış ve bu afişler bütün Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliklerimize gönderilerek tanıtım çalışmalarında kullanılması sağlanmıştır.

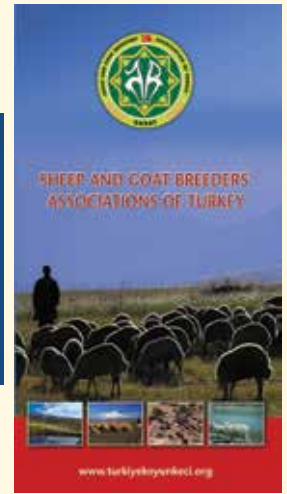
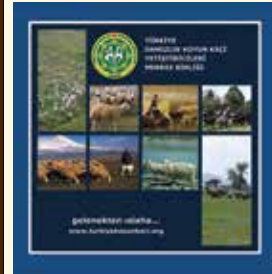

TÜRKİYE KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK ÇALIŞTAYI DÜZENLENDİ

Birliklerin çalışmaları, sorunları ve geleceğe yönelik çalışmaları hakkında bilgi sunmak ve sorunlara çözüm bulmak adına başta Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı ve Bakanlık yetkilileri olmak üzere Sivil Toplum Kuruluşlarının temsilcilerine ve Üniversitelerin Ziraat Fakülteleri ve Veteriner Fakültelerindeki öğretim görevlileri ve Islah projelerinde görev yapan proje liderlerine ziyaretler yapılmış, İl Birliklerine ve işletmelere ziyaretler yapılarak çalışmalar yerinde incelenmiştir.

TANITIM BROŞÜRLERİ VE DİĞER YAYINLAR BASTIRILDI

Merkez Birliğimizce tanıtım amaçlı Türkçe ve İngilizce broşürler bastırılmış ve dağıtımı sağlanmıştır. Ayrıca Yerli Koyun Keçi Irklarımız Tanıtım Kılavuzu hazırlanarak kitapçık halinde bastırılmış ve Birliklerimizle beraber ilgili kuruluşlara gönderilmiştir. Merkez Birliğimiz ve Uşak İli DKKYB işbirliği ile düzenlenen ıslah çalıştayına ilişkin "Koyun Keçi Genetik Islah Çalıştay" kitapçığı hazırlanarak bastırılmıştır.

MERKEZ BİRLİĞİ ÇALIŞMALARI BASINDA YER ALDI

Merkez Birliğimiz ve İl Birliklerimizin faaliyetlerini kamuoyuna tanıtmak amacıyla çeşitli dergi ve gazetelerde makaleler yayınlanmış ve basın açıklamaları yapılarak ulusal ve yerel basında yer alması sağlanmış ve gerek ulusal gerekse tarımla ilgili sektörel televizyon kanallarında faaliyetlerimiz anlatılmıştır. Koyun ve keçi ile ilgili haberler medya takip sistemi ile her gün takip edilmiş ve haberler web sitemiz aracılığı ile kamuoyu ile paylaşılmıştır.

BAKANLIK NEZDİNDE ÇEŞİTLİ TOPLANTILARA KATILIM SAĞLANDI

Hayvan Genetik Kaynakları Ulusal Strateji Ve Eylem Planı Hazırlık Toplantılarına katılım sağlanarak Merkez Birliğimizce gerekli katkılar verilmiştir.

Tarım Danışmanlığı hususunda oluşturulan Disiplin Kurulu Toplantılarına Genel Sekreterlik düzeyinde katılım sağlanmıştır.

EĞİTİM ÇALIŞMALARI DÜZENLENDİ

Eğitim çalışmaları kapsamında 15 Ekim 2014 tarihinde proje teknik elemanlarına Damızlık Değer Tahmini konulu bir eğitim verilmiştir. 2014 yılı Aralık ayında Bakanlıkça düzenlenen Çiftçi Eğitim Çalıştayına katılım sağlanmıştır. 19-21 Mayıs 2015 tarihlerinde İl Birliklerimiz personeline DAKBİS eğitimi ve Koyun Keçi Irklarının tanıtımı ile ilgili eğitim çalışmaları yapılmıştır. Merkez Birliğimiz tarafından düzenlenen "Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birlikleri Teknik Eğitim Toplantısı" 19-21 Ocak 2016 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda Proje Hazırlama Teknikleri Eğitimi de verilmiştir. Ayrıca yine bu toplantıda Küçükbaş Hayvan Islahı konusunda teknik eğitim düzenlenmiştir.

MERKEZ BİRLİĞİMİZ LOGOSU TESCİLENDİ

Merkez Birliğimizce Türk Patent Enstitüsüne (TPE) yaptığımız marka başvurusu kurum tarafından yapılan gerekli incelemeler sonucunda tescil edilmiştir.

KOYUNCULUKTA SUNİ TOHURLAMA KURSU DÜZENLENDİ

Merkez Birliğimizin girişimleriyle, Uluslararası Hayvancılık Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğünce ilk kez Koyunlarda Suni Tohumlama Kursu düzenlenmiştir. 09-13 Kasım 2015 tarihleri arasında 5 gün süren kursa çeşitli illerde faaliyet gösteren Damızlık Koyun Keçi Yetiştirici Birliklerinde görev yapan 14 veteriner hekim katılmıştır.

MERKEZ BİRLİĞİ ISLAH KOMİTESİ OLUŞTURULDU

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliğince; İl Birlikleri tarafından gerçekleştirilecek ıslah projeleri ile soy kütüğü projelerinin incelenmesi, değerlendirilmesi ve takibi amacıyla "Merkez Birliği Islah Komitesi" oluşturulmuştur.

MEVZUAT ÇALIŞMALARI YAPILDI

Merkez Birliği ve İl Birliklerimizin mevzuat noksanlığını gidermek amacıyla çalışmalar yapılmıştır. Merkez Birliğimizde personel, satın alma, yolluklar ve muhasebe işlemleri olmak üzere uygulamada olan ve sayılan konularda usul ve esas belirleyen bir yönerge bulunmaması sebebiyle mevzuat alt yapısını güçlendirmek ve personel ve muhasebe uygulamalarına ilişkin her an hazırda bulundurmak amacıyla çalışma yaptırmış ve taslak çalışmalar hazırlanarak İl Birliklerimize gönderilmiştir.

2015 yılı başından itibaren de Merkez Birliği Personel Yönergesi, Merkez Birliği Muhasebe ve Bütçe Yönergesi ve Yolluk Yönergesi fiilen uygulamaya konulmuştur.

MERKEZ BİRLİĞİ HİZMET BİNASI SATIN ALINDI

Merkez Birliği hizmetlerini 2013 yılı Haziran ayı itibarıyla satın aldığı kendi binasında yürütmekte olup bir de hizmet aracı bulunmaktadır.

DAP KAPSAMINDA PROJE GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI YAPILDI

Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri İl Birliklerinin katılımıyla, DAP kapsamında Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri İl Birlikleri İstişare Toplantısı 29 Şubat-1 Mart 2016 tarihlerinde Erzurum Palan Otel'de gerçekleştirilmiştir.

SOYBİS ÇALIŞMALARINA DESTEK VERİLDİ

HAYGEM tarafından yazılımı yapılan Soy Kütüğü Bilgi Sistemi (SOYBİS) Tanıtım Toplantılarına aktif olarak katılım sağlanmış ve Merkez Birliğimizin görüşleri dile getirilmiştir.

KÜÇÜKBAŞ HAYVAN ISLAHINDA FRANSA MODELİ VE TÜRKİYE UYGULAMALARI TOPLANTISI DÜZENLENDİ

Merkez Birliğimizce 22 Mart 2016 tarihinde Damızlık Koyun Keçi Yetiştirici Birliklerinin katılımıyla, Ankara Başkent Öğretmenevinde 'Küçükbaş Hayvan Islahında Fransa Modeli ve Türkiye Uygulamaları' konulu bir toplantı düzenlenmiş, ardından il Birlikleri ve Bakanlık yetkililerinin katılımı ile Afyonkarahisar DKKYB ve Eskişehir İli DKKYB'ne bağlı işletmelere teknik gezi düzenlenmiştir.

ÖNÜMÜZDEKİ SÜREÇTE HEDEFLERİMİZ

- Birliklerin de paydaşı olduğu TAGEM'in koordinatörlüğünde yürütülen Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projesi kapsamında çalışmalar devam edecektir.
- Merkez Birliğince hazırlanan Ulusal Damızlık Koyun Keçi Islah Programı çerçevesinde Soy Kütüğü Sisteminin uygulanmasına ve illerde Koç Teke Test İstasyonlarının kurulmasına çalışılacaktır.
- Birliklerin Yönetim Kurulu Üyeleri ve personeli için eğitim ve istişare toplantıları düzenlenecek ve ülke genelinde düzenlenen küçükbaş hayvancılıkla ilgili fuarlara katılım sağlanacak ve yetiştiriciler arasında çeşitli yarışmalar ve şenlikler düzenlenecektir. Bu çerçevede 2. Birliklerarası Ödüllü Fotoğraf Yarışması düzenlenecektir.
- Merkez Birliğimizce çıkarılan "Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Dergisi" bastırılmaya devam edecek olup, teknik konularda çeşitli kitap, broşür ve benzeri çalışmalar yapılacaktır. Basında daha fazla yer almaya gayret edilecektir.
- Kurban Bayramları için vatandaşlarımızı ülkemiz genelinde küçükbaş hayvan kesimine teşvik etmek amacıyla gerekli çalışmalar yapılacak ve pazarlamaya yönelik çalışmalara ağırlık verilecektir.
- Birliklerimiz yöneticileri ve teknik personeline eğitim çalışmaları çerçevesinde ıslaha yönelik ve hastalıklarla ilgili olmak üzere ihtiyaç duyulan konularda eğitim çalışmalarına ağırlık verilecektir.
- DAP ve diğer projeler kapsamında projeler geliştirilerek ilgili makamlara sunulacaktır.

SON SÖZ...

Bugüne kadar yapılmış faaliyetlerin devamı ile birlikte diğer faaliyetler daha da artırılarak ülkemizde küçükbaş hayvancılığın gelişimine katkıda bulunulacaktır.

SOY KÜTÜĞÜ BİLGİ SİSTEMİ (SOYBİS) BİLGİLENDİRME TOPLANTISI YAPILDI

*HAYGEM
Genel Müdür
Yardımcısı
Dr. İbrahim Özcan,
küçükbaş
hayvancılıkla
ilgili bu çalışmayı
yaklaşık 10
yıldan bu yana
sürdürdüklerini,
edinilen tecrübe
doğrultusunda ve
diğer sektörlerde
yapılmış
çalışmalar da
göz önünde
bulundurularak
çalışmanın %90
oranındaki
bölümünün
bitirildiğini
ifade etti.*

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Hayvancılık Genel Müdür Yardımcısı Dr. İbrahim Özcan Başkanlığında Soy Kütüğü Bilgi Sistemi (SOYBİS) hakkında bilgilendirme toplantısı, 8 Mart 2016 tarihinde gerçekleştirildi.

Toplantıya HAYGEM İslah ve Geliştirme Daire Başkanı Dr. Bekir Ankaralı, Ali Rıza Akıncı, Adem Bölükbaşı 'nın yanı sıra Merkez Birliği Genel Başkan Prof. Dr. Veysel Ayhan, Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik, Sekreteryaya Üye Necmettin Aygün, Muhasip Üye Hasan Çakır, Yönetim Kurulu Üyeleri Ethem Doğan, Özer Türer ve M.Şirin Aydoğdu, Denetleme Kurulu Üyeleri Cemal Yıldırım ve Ali Kaysadu ile Genel Sekreter Veysel Ören ve Teknik İşler Müdürü İrfan Gündoğdu katıldı.

Toplantıda SOYBİS ile ilgili yazılımın geldiği son durum

hakkında katılımcılara bir sunum yapılarak uygulamalı olarak sisteme giriş yapıldı. Sistemin içinde yer alan bazı konular katılımcılar tarafından tartışılırken en kısa sürede son halinin verileceği yetkililer tarafından dile getirildi.

Konuya ilişkin bir açıklamada bulunan HAYGEM Genel Müdür Yardımcısı Dr. İbrahim Özcan, küçükbaş hayvancılıkla ilgili bu çalışmayı yaklaşık 10 yıldan bu yana sürdürdüklerini, edinilen tecrübe doğrultusunda ve diğer sektörlerde yapılmış çalışmalar da göz önünde bulundurularak çalışmanın % 90 oranındaki bölümünün bitirildiğini ifade ederek sahadaki uygulamasının ne şekilde olacağını görmek gerekeceğini söyledi. Özcan, toplantının amacının ön bilgilendirme ve birlikte değerlendirme yapmak olduğunu vurgulayarak karşılıklı tecrübelerden yararlanarak yapılabilecek yeni

düzenlemelerin görüşülmesi olarak nitelendirdi. Sahadaki pratik uygulamalara da cevap verecek tekliflere açık olduklarını da ifade eden Dr. Özcan, birlikte en iyi sistemi oluşturacaklarına olan inancını belirtti.

SOYBİS ile ilgili bir sunum gerçekleştiren Adem Bölükbaşı, sunumunda, sistemin koyun keçi türü küçükbaş hayvanların ıslah amaçlı verim kayıtlarının tutulduğu veri tabanı olduğunu, neden böyle bir sisteme ihtiyaç duyulduğunu ve temel ilkeleri hakkında bilgiler vererek sisteme giriş yapmak suretiyle uygulamalı gösterimde bulundu.

Sunumun ardından karşılıklı fikir alışverişinde bulunarak düzenlenmesi gereken bazı konular hakkında görüş birliğine varıldı. Toplantı sonunda ise en kısa sürede sistemin yazılımının tamamlanarak hayata geçirileceği yetkililerce ifade edildi.

ULUSAL KOYUN KEÇİ ISLAH PROGRAMI (SOY KÜTÜĞÜ SİSTEMİ)

Veysel Ören
TÜDKİYEB Genel Sekreteri

GİRİŞ

Koyun keçi yetiştiriciliğinde verim artışı diğer hayvan türlerinde olduğu gibi bakım besleme sağlık gibi çevre şartlarının iyileştirilmesine paralel olarak hayvanların genetik yapılarının iyileştirilmesi, yerli ırklarda ıslah programlarının oluşturulmasına bağlıdır.

Türler ve ırklara göre farklılık olmakla birlikte ıslah programında oluşturulacak seleksiyon organizasyonu büyük hayatiyet kazanmaktadır. Bu organizasyonun ana hedefi, programa dâhil edilen hayvanların pedigree kayıtlarını oluşturmak ve bu kayıtlar ile seleksiyon yapmak, yüksek değerli koyun ve keçileri damızlığa ayırarak yetiştirici elindeki sürülerin genetik kapasitelerini artırmak ve böylece hayvan başına verimi artırabilmektir.

Oluşturulan pedigree kayıtları ile koç ve tekelerin seçiminde bunların akrabalarının (ebeveyn, kardeş ve dölleri) tespit edilerek verimleri kullanılmaktadır. Kısaca adına soy kütüğü diyebileceğimiz sistem, yürütülecek ıslahın programının temelini oluşturmaktadır.

Dünyada ve gelişmiş batı ülkelerinde 1900'lü yılların başında soy kütüğü sistemleri

kurulmuştur. Örneğin Fransa, İlede France ırkında bu sistemi yıllar önce kurmuş, oluşturulan seleksiyon organizasyonu ile 25 bin baş koyunda ıslah çalışmalarını yürütmektedir.

Her ülke, damızlık materyal ihtiyacına göre seleksiyon organizasyonlarını oluşturmakta, bu sistem çerçevesinde yüzlerce koç ile teke bireysel veya yavrularının verimlerine göre testlerden geçirmektedir. Bu yolla her ırk için oluşturulan seleksiyon organizasyonuna göre koç ve teke test istasyonları kurularak bu çerçevede ihtiyaca göre koç ve tekeler test edilebilmektedir.

Kurulan seleksiyon organizasyonunun yönetilmesinde en büyük unsur suni tohumlamadır. Her ırk için oluşturulacak seleksiyon organizasyonlarında 20-25 bin baş koyun keçi dâhil edilebilmektedir. Planlanan sayıda koç ve teke performans ya da döl kontrol testine tâbi tutulabilmektedir.

Ülkemizde Damızlık Sığır Yetiştirici Birliklerince sığırlarda kurulan soy kütüğü sistemi ile ıslah faaliyetlerinin yürütülmesinde olması ve ihtiyaca göre boğa test edilmesi, koyun keçi ıslah programları için de bir örnek teşkil edebilir. Bu bağlamda da ülkemizde koyun

ve keçi ırklarının dağılımları göz önüne alınarak öne çıkan yaklaşık 20 koyun keçi ırkında seleksiyon organizasyonu oluşturmak mümkündür.

1. PROGRAMIN AMACI:

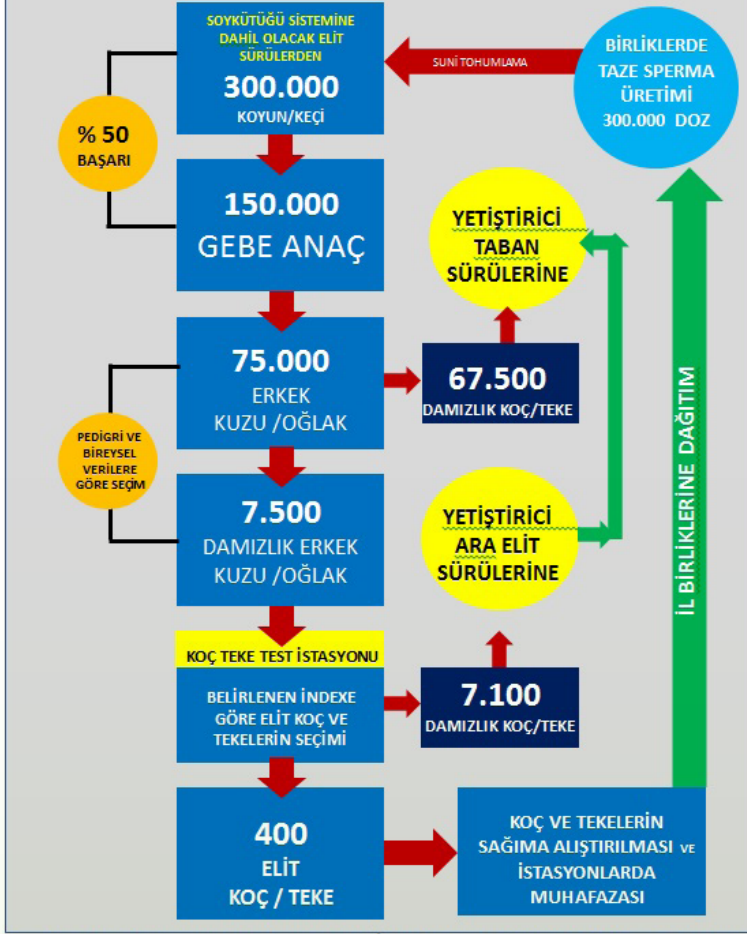
Amaç: İklim, coğrafya ve kültürel yapımıza uygun olması bakımından Türkiye hayvancılığında koyun ve keçi yetiştiriciliği önemli ve öncelikli hayvancılık kollarıdır. Koyun ve keçi yetiştiriciliğinin geliştirilmesi, sürdürülebilir ekonomik potansiyellerimizi harekete geçirmek, uluslararası rekabet gücümüzü artırmak ve kalkınma düzeyimizin ilerlemesi bakımlarından anlamlıdır.

Son on yılda koyun ve keçi yetiştiriciliği bakımından hak edilen seviyeyi yakalayabilmek adına atılan adımları görmezlikten gelmek mümkün değildir. Özellikle yerli hayvan genetik kaynakların korunması, ırk tescili ve koyun - keçi ıslahı anlamında önemli adımlar ve temeller atılmıştır. Ancak mer'a ve orman alanlarının korunması ve kullanımı, tarımsal işletmelerin büyüklüğü ile yapısal özellikleri ve buna bağlı olarak şekillenen yapısal sorunlar ile bu zeminde varlığını sürdüren hayvancılığımızın yapısal sorunları birçok boyutu ile güncelliğini korumaktadır.

Türler ve ırklara göre farklılık olmakla birlikte ıslah programında oluşturulacak seleksiyon organizasyonu büyük hayatiyet kazanmaktadır. Bu organizasyonun ana hedefi, programa dâhil edilen hayvanların pedigree kayıtlarını oluşturmak ve bu kayıtlar ile seleksiyon yapmak, yüksek değerli koyun ve keçileri damızlığa ayırarak yetiştirici elindeki sürülerin genetik kapasitelerini artırmak ve böylece hayvan başına verimi artırabilmektir.

ULUSAL ISLAH PROGRAMI SELEKSİYON ŞEMASI (PROGENY TEST)

NOT: BAŞLANGIÇTA 400 BAŞ ELİT KOÇ VE TEKE, HALK ELİNDE HAYVAN ISLAHI ÜLKESEL PROJESİ ELİT SÜRÜLERİNDEN SEÇİLECEKTİR.

Türkiye hayvan varlığının önemli bir kısmını küçükbaş hayvanlar oluşturmaktadır. Bu ırkların saf olarak yetiştirilmesi ve sahip olduğu genetik potansiyelin ortaya konması ve korunması sağlanmış olacaktır.

Koyun ve keçi popülasyonlarının kayıt altına alınması ve izlenmesi, ıslah programlarının hayata geçirilmesi büyük maddi ve manevi fedakârlıklar gerektirir. Diğer hayvancılık kolları, özellikle sığır yetiştiriciliği ile karşılaştırıldığında çok özel ve özgün yerel ıslah öngörü ve yapılanmalara ihtiyaç duyulur. Yani çok sayıda ve farklı bölge ve yörelere dağılan yetiştirme koşulları ile verim yönleri farklılaşabilen ırklar için farklı yöntem ve uygulamalar söz konusu olacaktır. Diğer yandan yapay tohumlama başta olmak üzere hayvancılıkta kullanılan birçok biyoteknolojik uygulama bakımından da önemli sınırlılıklar söz konusudur.

Bu programın başlıca amaçlarını;

1. Türkiye koyun keçi

yetiştiriciliği potansiyelinden gereği kadar faydalanma yollarını geliştirmek,

2. Küçükbaş hayvancılık faaliyetlerinde sürdürülebilirliği sağlamak,

3. Bölgesel-yerel ırk ve yetiştirme alışkanlıkları dikkate alınarak ayrıntıları bakımından farklılıklar gösteren ıslah programlarının ulusal boyutta entegrasyonunu sağlamak,

4. Sürdürülen ıslah programları kapsamında verim ve soy kütüğü olarak sürdürülebilir damızlık üretimini şekillendirmek,

5. Damızlık sertifikasyonu ile ilgili hizmet süreçlerine işlerlik kazandıracak kanalların açılmasını sağlamak şeklinde sıralamak

mümkündür.

Kapsam: Çağdaş ıslah programını yürütebilecek altyapı ve potansiyele sahip ve bu programda belirtilen esasları yerine getirmeyi kabul eden koyun veya keçi yetiştiricileridir.

Beklenen Yararlar /Uygulamaya Aktarma/ Ekonomiye Katkı:

• Türkiye hayvan varlığının önemli bir kısmını küçükbaş hayvanlar oluşturmaktadır. Bu ırkların saf olarak yetiştirilmesi ve sahip olduğu genetik potansiyelin ortaya konması ve korunması sağlanmış olacaktır.

• Birim hayvandan elde edilecek ürün miktarında artış

sağlanabilecek, dolayısıyla yetiştiricilerin elde ettikleri kar artacak ve hayat standartları iyileşecektir.

• Birlikler tarafından veya öncülüğünde kurulacak koç-teke performans test istasyonlarında yapılacak performans testi neticesinde, küçükbaş hayvan ırklarının ıslahında kullanılacak üstün verim özelliklerine sahip koçlar/tekeler elde edilebilecektir.

• Küçükbaş yetiştiricilerinin üstün verimli damızlık koç ihtiyacı karşılanacaktır.

• Koyun keçi yetiştiricilerinin eğitimi yapılacak ve koyunculukta kayıtlı yetiştiriciliğin temelleri atılacaktır.

• Projeli yetiştiriciler damızlıkçı işletme özelliklerine kavuşacak, üstün verimli koç/tekeleri daha yüksek bedelle satabileceklerdir.

• Bu alana yatırım yapacak olan yeni müteşebbislerin nitelikli damızlık ihtiyaçlarının karşılanması mümkün olacaktır.

• Suni tohumlama vb. biyoteknolojik uygulamaların devreye sokulması ile üstün verimli koç veya tekelerden daha fazla yavru alma şansı yakalanacaktır.

• Genomik seleksiyona taban oluşturacak, tüm popülasyonu temsil edecek referans popülasyon yapısı şekillenmiş olacaktır.

2. ULUSAL DÜZEYDE KOYUN KEÇİ POPÜLASYONU:

Program kapsamında koyun ırklarından Akkaraman, Şavak Akkaraman, Kangal Akkaraman, Morkaraman, Karayaka, İvesi, Karacabey Merinosu, Anadolu Merinosu, Kıvırcık, Sakız, Ramlıç, Pırlak, Karya ve Pırit Koyunu ile Keçi ırklarından Ankara Keçisi, Kıl Keçisi, Kilis Keçisi, Honamlı

Tablo 1 : Koyun ve Keçi Suni Tohumlama ile Gebe Kalma Oranları

Tohumlama	Koyun	Keçi
Taze spermayla servikal tohumlama	%50-70 gebelik	%50-70 gebelik
Taze spermayla laparoskopik tohumlama	%60-90 gebelik	%60-90 gebelik
Dondurulmuş spermayla servikal tohumlama	%20-30 gebelik	%30-50 gebelik
Dondurulmuş spermayla laparoskopik tohumlama	%40-50 gebelik	%40-60 gebelik

Keçisi ve Türk Saanen yetiştiriciliği yapan halk elindeki sürülerde soy kütüğü sistemi kurularak saf yetiştirme ve seleksiyon yöntemi ile çeşitli verimler ıslah edilecektir. Program, Merkez Birliği ve İl Birlikleri tarafından oluşturulacak soykütüğü sistemi çerçevesinde yetiştirici sürülerinde yürütülecektir.

3. PROGRAMDA UYGULANACAK ISLAH SİSTEMİ:

Öncelikle ülkemiz genelinde ırklar ve ileride soy kütüğü sistemine dahil edilecek işletmeler belirlenecektir. İlk yıl 300 bin koyun/keçi belirlenip suni tohumlama ile %50 başarı sağlanacağı düşünüldüğünde 150 bin anacın gebe kalması sağlanacaktır (Tablo 1).

Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projesindeki elit sürülerden 400 koç/teke belirlenecek ve İl Birliklerine dağıtılacak, bu koç ve tekelerden 300 bin doz taze sperma üretilerek kızgınlık döngüsüne bağlı olarak illerde 300 bin doz taze sperma ile suni tohumlama yapılacaktır.

Elde edilmesi muhtemel yaklaşık 75 bin erkek kuzunun sütten kesimine müteakip pedigri ve bireysel verilere göre koç teke test istasyonunda teste tabi tutularak, dereceye giren ilk 400 kuzu/oğlak progeny teste tabi tutulmak üzere koç teke istasyonunda muhafaza edilecektir. Ve ikinci yılın çiftleştirilmesinde İl

Birliklerince kullanılacaktır. Diğer damızlık değeri tespit edilmiş 7.100 koç/teke ise ara elit sürülerde kaliteli koç/teke üretiminde kullanılacaktır. 67.500 koç/teke ise yetiştirici taban sürülerinde kullanılacaktır.

400 koç ve tekenin testlerini yapmak üzere Uluslararası Hayvancılık Araştırma ve Eğitim Merkezi başta olmak üzere Enstitüler, Üniversiteler ve diğer kamu kuruluşları ile yapılacak iş birliği çerçevesinde Merkez Birliğimiz ve il birlikleri tarafından 5 adet koç teke test istasyonu kurulacaktır (Ulusal Islah Programı Seleksiyon Şeması-Progeny Test) (Şema 1).

4. SUNİ TOHURLAMA UYGULAMALARI

Konuyla ilgili olarak daha önce Ankara Merkez Hayvancılık Araştırma Enstitü Müdürlüğünde bir kurs çalışması yapılmıştır. Bu kursta, sperma alma, spermanın sulandırılması, saklanması (kısa süreli ve uzun süreli saklanması, dondurulması), sperma sulandırıcılarının hazırlanması, sahada kullanışlı olan senkronizasyon yöntemleri ve tohumlama yöntemleri konularında pratik ağırlıklı eğitimler verilmiştir. Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliklerinden kursa katılan Veteriner Hekimler bu uygulamaların sahada rahatlıkla uygulanabilirliği konusunda kendilerine olan özgüvenlerini ifade etmişlerdir.

Bu anlamda, kursa katılan her bir Veteriner Hekimin görev yaptığı ilde bu uygulamaları yaygınlaştırmak, suni tohum-

lamayı tüm ülke tarihinde yaygınlaştırmının ilk adımları olacaktır.

Bu illerde seçilecek bazı sürülerde tüm uygulamaların tekrarıyla birlikte, pratik deneyimler maksimum düzeye çıkacaktır. Bu takiben bir ay içerisinde de o illerde istenilen sürülerde bu işlemleri (senkronizasyon ve taze spermayla suni tohumlama) rahatça yapabilmek mümkün olacaktır.

Bu amaçla bu illerde; üstün damızlık değere sahip erkek depolarının oluşturulması, bu depolarda aynı zamanda basit düzeneklerle sperma alma, sulandırma dondurma işlemlerinin rutin hale getirilmesi, senkronizasyon ile birlikte suni tohumlama uygulamalarının sahada rahat bir şekilde yapılabilirliği sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR :

- 1-Sarıözkan S, Bucak MN, Tuncer PB, Taşdemir U, Kinet H, Ulutaş PA (2010). Effects of different extenders and centrifugation/washing on postthaw microscopic-oxidative stress parameters and fertilizing ability of Angora buck sperm. Theriogenology, 73, 316-323.
- 2-Bucak MN (2016). Koç Spermasının Kısa Süreli Saklanması Çeşitli Katkı Maddelerinin Etkisi. Tubitak 1001 projesi. 1120845
- 3-Purdy PH (2006). A review on goat sperm cryopreservation. Small Rum. Res., 63, 215-225.

Her ülke, damızlık materyal ihtiyacına göre seleksiyon organizasyonlarını oluşturmada, bu sistem çerçevesinde yüzlerce koç ile teke bireysel veya yavrularının verimlerine göre testlerden geçirmektedir. Bu yolla her ırk için oluşturulan seleksiyon organizasyonuna göre koç ve teke test istasyonları kurularak bu çerçevede ihtiyaca göre koç ve tekeler test edilebilmektedir.

ANTALYA'DA HALK ELİNDE HAYVAN ISLAHI ÜLKESEL PROJESİ DEĞERLENDİRME VE TEKNİK EĞİTİM TOPLANTILARI DÜZENLENDİ

"Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projesi Değerlendirme Toplantısı" ve "Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birlikleri Teknik Eğitim Toplantısı" 19-21 Ocak 2016 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirildi.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'nce (TAGEM) düzenlenen "Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projesi Değerlendirme Toplantısı" ve Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) tarafından düzenlenen "Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birlikleri Teknik Eğitim Toplantısı" 19-21 Ocak 2016 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirildi.

Toplantılara TAGEM Genel Müdür Yardımcısı Dr. Necati Tuglar, TAGEM Hayvancılık ve Su Ürünleri Daire Başkanı Dr. Ali Ayar, TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan, Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri, Damızlık Koyun

Keçi Yetiştiricileri Birlikleri Başkanı ve yöneticileri, Birlik Sorumlu Müdürleri ile Birliklerde görev yapan teknik elemanlar, Türkiye Damızlık Manda Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Hüseyin Yılmaz ve Manda Birlikleri Başkanları ve Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projesinde görev yapan Proje Teknik Elemanları katıldı.

TÜDKİYEB Genel Sekreteri Veysel Ören'in açılış konuşmasıyla başlayan toplantıda Türkiye Damızlık Manda Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Hüseyin Yılmaz, Halk Elinde Anadolu Mandası Islah Projesi hakkında bilgiler sundu.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan da konuşmasında, Halk Elinde

Küçükbaş Hayvan Islahı Ülkesel Projesinin yaklaşık 10 yıldır süregeldiğini ve bu zaman diliminde ortaya çıkan sonuçların ve kat edilen yol ile Birliklerin de projeyi sahiplenmesinin memnuniyet verici olduğunu ifade ederek önümüzdeki dönemlerde çok daha aktif bir sürecin yaşanacağını belirtti.

Ayhan konuşmasında yeni Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik ile hayvancılık sektörünün tüm paydaşlarıyla bir araya geldiklerine vurgu yaparak Sayın Bakanın ciddi anlamda küçükbaş hayvancılığa destek vereceğini, Türk Cumhuriyetleri, Ortadoğu ve Afrika ülkelerine kurbanlık olarak ihracat anlamında da çalışmalar yapılacağını belirterek hep birlikte ortaya konulacak

başarının ülkemiz hayvancılığı-
nın başarısı olacağını söyledi.

Açış konuşmalarının son bölümünde konuşan TAGEM Genel Müdür Yardımcısı Dr. Necati Tulgar da projenin geldiği nokta itibarıyla oldukça genişlediğine vurgu yaparak 2005 yılında 3 ilde başlayan projenin 2015 yılında 61 ilde 161 alt projeye uygulandığını ve bu yıl için de Birliklerin 60 proje talebinin bulunduğunu ifade ederek 2016 yılında hedeflerinin 70 ilde projeyi uygulamak olduğunu söyledi. Projenin ilk 5 yılında 12 milyon lira destekleme ödendiğine dikkat çeken Tulgar, şu an yaklaşık 50 milyon lira civarında destekleme ödemesi yapıldığını belirterek TAGEM'in projelerinin devam etmesi noktasında ısrarcı olduklarına işaret etti.

Konuşmaların tamamlanmasından sonra TÜDKİYEB tarafından 2015 yılında düzenlenen 1. Birliklerarası Ödüllü Fotoğraf Yarışmasının ödül törenine geçildi. Tören öncesi yarışmaya gönderilen 189 fotoğraftan jüri heyetince seçilen ve sergilenebilecek 53 eser için bir sunum gerçekleştirildi. Birincilik ödülü dizüstü bilgisayar, ikincilik ödülü fotoğraf makinesi ve üçüncülük ödülü ise tablet bilgisayar olmak üzere yarışmada ilk üç dereceye giren yarışmacıların ödülleri verildi.

Yarışmada birinci olan Sakarya DKKYB'den Bülent Birdir'e ödülü TAGEM Genel Müdür Yardımcısı Necati Tulgar, ikinci olan Isparta DKKYB'den Ahmet Cankar'a ödülü TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan ve üçüncü olan Karaman DKKYB'den Emre Türk'e ise ödülü TÜDKİYEB Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik tarafından verildi.

Açış konuşmaları ve törenlerin ardından değerlendirme toplantısı ve eğitim programı ayrı salonlarda gerçekleştirildi. TAGEM yetkilileri, Birlik Başkanları ve Proje Teknik Elemanlarının katıldığı Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projesi Değerlendirme toplantısında proje ile ilgili konular görüşülüp tartışılırken proje uygulama esasları ve projede yapılan değişiklikler hakkında katılımcılara bilgiler sunuldu.

TÜDKİYEB tarafından düzenlenen Proje Hazırlama Teknik Eğitimi Barem Danışmanlık elemanlarından Ayça Bağcı ve Emre Çalışkan tarafından iki ayrı salonda verilirken, eğitimlere Birlik sorumlu müdürleri ve Birlik teknik elemanları katıldı. Yarım gün süren eğitimin sonunda eğitmenler Bağcı ve Çalışkan'a TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof.Dr. Veysel Ayhan tarafından birer teşekkür belgesi ve koyun keçi maketi hediye edildi.

Toplantının ikinci günü, Tarıma Hizmet Edenlerin Hizmetkari ünvanıyla Tanfer Dinler tarafından Yaşama ve Tarıma Farklı Bakış konulu bir sunum gerçekleştirildi. Bütün katılımcıların yoğun ilgisine sahne olan sunum sonrası Dinler'e Genel Başkan Ayhan tarafından koyun keçi çoban maketiyle bir teşekkür plaketi takdim edildi.

Tanfer Dinler'in sunumundan sonra Prof.Dr.M.İhsan Soysal ve Yrd.Doç.Dr. Serdar Genç tarafından küçükbaş hayvan ıslahı konusunda teknik eğitim verildi. Çiftlik Hayvanlarının Verimlerinde Görülen Değişikliğin Nedenleri ve Değişkenlik Unsurlarının Analizi, Saf Yetiştirme ve

Genetik Etkileri, Melezleme ve Genetik Etkileri, Verilerin Elde Edilmesi ve Kayıtların Değerlendirilmesi, Hayvan Islahının Genetik Prensipleri, Popülasyon Genetiği konularında verilen eğitimin sonrasında toplantının ikinci günü tamamlanmış oldu.

Üçüncü günde ise gün boyunca küçükbaş hayvan ıslahı teknik eğitimi devam ederken, eğitimde; Genetik Aktarım, Kalıtım ve Tekrarlama Derecesi, Seleksiyon, Pedigri Analizi, Damızlık Değer Tahmini, Döl Kontrolü konuları işlendikten sonra genel bir değerlendirme ile tamamlanmış oldu. Eğitim sonrası Prof. Dr. Soysal ve Yrd. Doç.Dr. Genç'e Genel Başkan Prof.Dr.Ayhan tarafından birer teşekkür plaketi, koyun keçi maketi ve Siirt battaniyesi hediye edildi.

Birlik sorumlu müdürleri, Birlik teknik elemanları ve Proje Teknik Elemanlarının katılım gösterdiği ıslah eğitimi devam ederken Birlik Başkanları ise ayrı bir salonda faaliyetler ve sorunlara ilişkin istişari değerlendirmelerde bulundular.

Üç gün süren değerlendirme toplantıları ve eğitim çalışmaları tamamlanırken katılımcılar, toplantıdan özellikle de eğitim çalışmalarından duydukları memnuniyeti dile getirdiler.

Prof. Dr. Ayhan, konuşmasında yeni Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik ile hayvancılık sektörünün tüm paydaşlarıyla bir araya geldiklerine vurgu yaparak Sayın Bakanın ciddi anlamda küçükbaş hayvancılığa destek vereceğini, Türk Cumhuriyetleri, Ortadoğu ve Afrika ülkelerine kurbanlık olarak ihracat anlamında da çalışmalar yapılacağını belirterek hep birlikte ortaya konulacak başarının ülkemiz hayvancılığının başarısı olacağını söyledi.

MERKEZ BİRLİĞİMİZCE "KÜÇÜKBAŞ HAYVAN ISLAHINDA FRANSA MODELİ VE TÜRKİYE UYGULAMALARI" KONULU TOPLANTI DÜZENLENDİ

Merkez Birliğimizce, 22 Mart 2016 tarihinde Damızlık Koyun Keçi Yetiştirici Birliklerinin katılımıyla, 'Küçükbaş Hayvan Islahında Fransa Modeli ve Türkiye Uygulamaları' konulu bir toplantı düzenlendi.

Toplantıya Fransa'dan sunumlarını yapmak üzere gelen Koyun Islah Merkezi Müdürü Jerome Gueux ve İhracat Müdürü Francois Tahon katılım gösterdi.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliğince (TÜDKİYEB), 22 Mart 2016 tarihinde Damızlık Koyun Keçi Yetiştirici Birliklerinin katılımıyla, 'Küçükbaş Hayvan Islahında Fransa Modeli ve Türkiye Uygulamaları' konulu bir toplantı düzenlendi.

Ankara Başkent Öğretmenevinde gerçekleştirilen toplantıya, TÜDKİYEB Yönetim ve Denetleme Kurulu üyeleri, 60 civarında Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birlik temsilcilerinin yanı sıra HAYGEM Islah Geliştirme Daire Başkanı Dr. Bekir Ankaralı, TAGEM Küçükbaş Hayvancılık Araştırmaları Grup Koordinatörü Doç. Dr. İrfan Daşkiran, Uluslararası Hayvancılık Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürü Muharrem Satılmış, Fransa'dan sunumlarını yapmak üzere gelen Koyun Islah Merkezi Müdürü Jerome Gueux ve İhracat Müdürü Francois Tahon katılım gösterdi.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'mızın okunmasıyla başlayan toplantının açılış konuşmasını yapan TÜDKİYEB Genel Sekreteri Veysel Ören, toplantının düzenlenme amacından bahsederek programın içeriği hakkında katılımcılara bilgiler sunduktan sonra Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Ülke- sel Projesi tanıtım filmi izlendi.

Doç. Dr. İrfan Daşkiran'ın oturum başkanlığını yaptığı ilk bölümde Fransa'dan gelen konuklar Gueux ve Tohan, Fransa'da uygulanan Koyun Keçi Islah Programı hakkındaki sunumlarını gerçekleştirdiler.

François Tahon, sunumunda, Fransa'daki ıslah çalışmalarının yaklaşık 50 yıl önce başladığına dikkat çekerek, Türkiye'nin küçükbaş hayvancılık için çok uygun bir ülke olduğunu ve çok fazla ırk bulunduğunu ifade ederek kendi yetiştiricilerine aktarmak adına bu çeşitlilikten faydalanmak istediklerini söyledi. Tahon, kendilerinin Fransa'da bir yetiştirici Birliği olduklarını ve 20 yıldan beri bu birliğin Başkanlığını yaptığını belirterek faaliyetler daha kârlı hale nasıl getirilebilir gibi konularda bilgi paylaşımında bulundu. Yıllardır güçlü birliklere sahip olduklarını vurgulayan Tahon,

buna rağmen işin ekonomik yönünün göz önünde bulundurulması gereğine işaret etti.

Tahon, sunumunda, dünyadaki ve Fransa'daki koyun yetiştiriciliğine dair bazı bilgileri rakamsal değerlerle aktardıktan sonra Fransa'da yetiştirilen koyun ırkları ve özel amaçlarla geliştirilmiş ırklardan bahsederek genetik çalışmalarda uyguladıkları yöntemler hakkında bilgiler sundu.

Avrupa'da koyun eti tüketiminin çok fazla olmadığını söyleyen Tahon, Fransa'da üretimin %45'inin tüketildiğini ve kişi başına 2.7 kg lık bir tüketim olduğunu bu durumda da 180 bin tonluk karkas et üretimleri olduğunu belirterek, ıslahta et üretimi için 4 milyon, süt üretimi için de 1.5 milyon koyun olmak üzere toplam 5.5 milyon hayvanın kullanıldığını dikkat çekerek

hükümetinin yetkilendirdiği kuruluşlar olarak faaliyet gösterdiklerini 2019 yılından sonra ise Avrupa Birliği Komisyonu tarafından yetkilendirileceğini söyledi.

Gueux, AR-GE çalışmalarına üniversitelerin büyük destek verdiklerini ve verdikleri

65 bini besi amaçlı, 5 bini de süt üretim amaçlı olmak üzere toplam 70 bin koyun yetiştiricisinin ıslahta yer aldığını ve 50 koyundan fazla 20 bin işletmenin var olduğunu söyledi. Tahon ayrıca Fransa'da tarım faaliyetlerinden de bahsederek yetiştiricilerin hizmetinde bulunan kuruluşlar ve görevleri hakkında bilgiler verdi.

Jerôme Gueux ise sunumunda, ıslahçıların farklı birliklerde bir araya geldiklerini ve birlik başkanlarının yetiştiricilerden seçildiğini, ıslah birliklerinin yanı sıra yerel birliklerin bulunduğunu ve ortak çalışmalarını finanse eden birliklerin bulunduğunu belirterek Birliklerin bu zamana kadar Fransa

eğitilmeye Birlikler olarak katıldıklarını ifade ederek hayvancılık bölümlerinde okuyan öğrencilerin de Birliklerinde stajyer olarak çalıştıklarını ve öğrencilerin sahada deneyim kazandıklarını söyledi. Gueux, Birliklerin gelir kaynaklarının yetiştirici ailelerinden, ıslah çalışmalarından gelen gelirlerden ve devlet destekleri ile AB'nin sağladığı sübvansiyonlardan oluştuğunu kaydederek, ıslah çalışmalarından elde edilen gelirleri daha çok önemsettiklerini kaydetti.

Islah çalışmaları kapsamında koçların %30'unu damızlığa ayırdıklarını ve diğer %70'inin kesimhaneye gittiğini belirten

Gueux, yetiştiricilerin gönüllü ve sevdalı olarak ıslah faaliyetlerinde bulunduğunu ve kendi ihtiyaçlarını karşılayabileceklerini bildiklerinden performanslarını artırdıklarını kaydetti.

François Tahon da, Genetik ıslah biriminin 5 bölümden oluştuğunu, bunların bilimsel çalışmalar bölümü, ırk çalışmalarıyla ilgili bölüm, performans ölçümleri yapan ziraat odaları bölümü, suni tohumlama merkezi bölümü ve devlet çalışmaları ile ilgili bölüm olarak ifade ederek devletin mali destek verdiğini ve denetim yaptığını söyledi. Islah çalışmasında öncelikle 20 bin erkek kuzu elde edildiğini, 700 tanesinin bireysel testten geçtikten sonra en iyi 20 tanesinin seçildiğini ve bu 20 hayvanın da 10 tanesinin suni tohumlama merkezine gittiğini ifade eden Tahon, 1000 yetiştiriciden 80 tanesinin ıslahta görev aldığını bu kişilerin çalıştığı ırkla özdeşleşmiş ve teknik olarak işi bilen kişiler olduğunu sözlerine ekledi. Genetik ilerlemede uygun seçim yapmanın önemine işaret eden Tahon, suni tohumlama da taze sperma kullanıldığına dikkat çekerek başarı oranının % 55-60 olduğunu söyledi.

Katılımcıların sorularının da cevaplandırıldığı sunumların ardından TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan tarafından Tahon ve Gueux'a katılımlarından dolayı teşekkür edilerek birer koyun keçi çoban maketi verildi ve toplantının ilk bölümü tamamlanmış oldu.

Toplantının ikinci bölümünde ise HAYGEM Islah Geliştirme Daire Başkanlığında görevli Ziraat Mühendisi Adem Bölükbaşı ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığında yazılımcı Ender Yazıcı tarafından küçükbaş

Islah çalışmaları kapsamında koçların %30'unu damızlığa ayırdıklarını ve diğer %70'inin kesimhaneye gittiğini belirten Gueux, yetiştiricilerin gönüllü ve sevdalı olarak ıslah faaliyetlerinde bulunduğunu ve kendi ihtiyaçlarını karşılayabileceklerini bildiklerinden performanslarını artırdıklarını kaydetti.

Toplantının ikinci bölümünde ise HAYGEM Islah Geliştirme Daire Başkanlığında görevli Ziraat Mühendisi Adem Bölükbaşı ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığında yazılımcı Ender Yazıcı tarafından küçükbaş hayvancılıkta soy kütüğü ve ön soy kütüğü bilgi sistemi (SOYBİS) tanıtımı gerçekleştirildi. Sistem hakkında Daire Başkanı Dr. Bekir Ankaralı'nın da yaptığı açıklamaların ardından soru cevap bölümüyle toplantı tamamlanmış oldu.

'Küçükbaş Hayvan Islahında Fransa Modeli ve Türkiye Uygulamaları' konulu toplantının ardından 23 Mart 2016 tarihinde Birlik başkanları, personeli ve Bakanlık yetkililerinin katılımıyla önce Afyonkarahisar İli DKKYB ile Eskişehir İli DKKYB ne bağlı işletmelerin ziyaret edilmesi kapsamında bir teknik gezi gerçekleştirildi.

hayvancılıkta soy kütüğü ve ön soy kütüğü bilgi sistemi (SOY-BİS) tanıtımı gerçekleştirildi. Sistem hakkında Daire Başkanı Dr. Bekir Ankaralı'nın da yaptığı açıklamaların ardından soru cevap bölümüyle toplantı tamamlanmış oldu.

'Küçükbaş Hayvan Islahında Fransa Modeli ve Türkiye Uygulamaları' konulu toplantının ardından 23 Mart 2016 tarihinde Birlik başkanları, personeli ve Bakanlık yetkililerinin katılımıyla önce Afyonkarahisar İli DKKYB ile Eskişehir İli DKKYB ne bağlı işletmelerin ziyaret edilmesi kapsamında bir teknik gezi gerçekleştirildi.

Gezinin ilk durağı Emirdağ oldu ve burada Afyonkarahisar İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğince tesis edilen Birlik Yem fabrikasında çeşitli incelemelerde bulunuldu. Ardından yine Birlik tarafından inşa edilen Damızlık Koç Test İstasyonu ziyaret edilerek katılımcılara tesis gezdirildi ve çalışmalar hakkında bilgiler verildi. Proje lideri Prof. Dr. Mustafa Tekerli burada yaptığı açıklamada, Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Ülkesel Projesinin başladığı dönemde verimlerin düşük olduğunu ancak yapılan çalışmalarla istenilen

seviyelere geldiğini ifade ederek gen transferi konusunda da uygulamalara başlandığını ve son derece modern bir yapıya sahip olan bu tesiste Birliğin, yetiştiricilerin, TAGEM ve IPARD'ın çok büyük katkıları olduğunu söyledi.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan da bu güzel çalışmaların arkasında Bakanlığın ıslaha verdiği destek, TDDK'nın maddi desteği, üniversitelerin bilimsel çalışmaları ve Birliğin ve yetiştiricilerin emeklerinin olduğunu söyledi.

Afyon İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mevlüt Topbaş ise Avrupa'nın 120 yıl önce başladığı ıslah çalışmalarına dikkat çekerek Birliğin 10 yıl önce kurulduğunu ve iki yıldır ıslah faaliyetlerini yürüttüklerini ifade etti. Topbaş, yaptıklarının yapacaklarının teminatı olduğunu ve ileriki yıllarda daha iyi yerlere gelineceğine inandığını belirterek her yıl üyelerine 100-150 tane damızlık koç sattıklarını, Bandırma Koyunculuk Araştırma Enstitüsünde ihale usulü ile bir koçun 5 bin 700 liraya satıldığını ve kendilerinin ise üyelerine 1.500 liraya koç sattıklarını ifade etti.

Birlik Başkanı Mevlüt Topbaş, Birliğin hizmet yönüyle farkının burada olduğunu ve asli görevlerinin üyelerinden sadece aidat almak olmadığını ve soykütüğünü yürütmek olduğunu ifade ederek devletimizin biraz daha desteklemesi ve Birliklerin önünü açması ile çok daha iyilerini yapacaklarını dile getirdi ve koyun etini insanlara yeniden yedirmek ve sevdirmek için çalışacaklarını belirtti.

Emirdağ'da gerçekleştirilen ziyaretlerin sonrasında gezi hedefi bu defa Eskişehir Çifteler'de bir işletmeyi ziyaret ederek burada da yapılan çalışmalar hakkında fikir sahibi oldular.

İşletme sahibinin ıslaha yönelik çalışmalardan büyük memnuniyet duyduğunu ve bu işi severek yaptığını ifade ettikten sonra Eskişehir İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mehmet Köksal'da, koyunculuğun atalarımızdan miras kaldığını ve bu bölgede yetiştiricilerin ıslah faaliyetlerini benimsedikleri için başarıyı yakaladıklarını ve Alman etçi merinos ile Akkaraman ırkı melezlemesi ile oluşan kültür ırkına gönül verdiklerini ve hayvanların bölgeye çok iyi adapte olduklarını söyledi. Bakanlığın, üniversitelerin, İl Müdürlüğünün

ve yetiştiricilerin faaliyetlere verdiği destek ile Merkez Birliğinin çalışmalarının kendilerine güç verdiğini söyleyen Köksal, ortaya güzel çalışmalar çıktığını ve dışarıdan damızlık materyal gelmesine ihtiyaç olmadığını ve ülkemizin et açığını kapatabilecek potansiyele sahip olduğunu ifade etti.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Ayhan da Ülkemizde ıslah faaliyetleri ile gelinen noktada ürünlerini almaya başladıklarını vurgulayarak Bakanlığın soy kütüğü tutma yetkisini Birliklere devredeceğini ve çok daha sağlıklı bir şekilde küçükbaş hayvan ıslahında ilerleme kaydedileceğini belirterek son birkaç yıldır yetiştiricinin damızlık hayvan ihtiyacında ve kurbanlık satışlarında güçlük çekmediklerini, faaliyetleri daha da geliştirerek devam ettireceklerini kaydetti.

Teknik geziye katılan ve ıslah çalışmalarını yerinde görerek fikir sahibi olan Fransız konuklar da geziden duydukları memnuniyeti dile getirirken işletmede ıslah faaliyetinin yürütüldüğünün çok açık bir şekilde görüldüğünü ve bunun da ıslahta başarının bir göstergesi olacağını ifade ederek Türkiye’de bulundukları andan itibaren yapılan çalışmalardan ve gördükleri uygulamalardan etkilendiklerini dile getirdiler.

Teknik gezinin son durağı ise Sivrihisar’da bulunan Akbaş Çoban Köpeği Üretim İstasyonu oldu. Fransız konuklar ve katılımcılar burada da çeşitli incelemelerde bulunduktan sonra teknik gezi tamamlanmış oldu.

22-23 Mart 2016 tarihinde gerçekleştirilen toplantı ve teknik gezi, Çiftçi TV tarafından da takip edilerek görüntülendi.

Teknik geziye katılan ve ıslah çalışmalarını yerinde görerek fikir sahibi olan Fransız konuklar da geziden duydukları memnuniyeti dile getirirken işletmede ıslah faaliyetinin yürütüldüğünün çok açık bir şekilde görüldüğünü ve bunun da ıslahta başarının bir göstergesi olacağını ifade ederek Türkiye’de bulundukları andan itibaren yapılan çalışmalardan ve gördükleri uygulamalardan etkilendiklerini dile getirdiler.

DAMIZLIK KOYUN KEÇİ BİRLİKLERİ ÖDÜLLÜ FOTOĞRAF YARIŞMASI SONUÇLANDIRILDI

*Sakarya İli
Damızlık Koyun
Keçi Yetiştiricileri
Birliğinden Bülent
Birdir'in fotoğrafı
yarışmada birinci
olurken, Isparta İli
Damızlık Koyun
Keçi Yetiştiricileri
Birliğinden Ahmet
Cankar'ın fotoğrafı
ikinci ve Karaman
İli Damızlık Koyun
Keçi Yetiştiricileri
Birliğinden Emre
Türk'ün fotoğrafı
ise üçüncü oldu.*

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) tarafından düzenlenen 1. Birliklerarası Ödüllü Fotoğraf Yarışması sonuçlandırılarak dereceye girenlere ödülleri Antalya'da törenle verildi.

TÜDKİYEB tarafından ilk kez düzenlenen fotoğraf yarışmasına ülkemiz genelinde faaliyet gösteren Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliklerinden Yöneticiler, personel ve yetiştiriciler 189 fotoğraf ile katılım gösterdi.

TÜDKİYEB Genel Sekreteri Veysel Ören, Teknik İşler Şube Müdürü İrfan Gündoğdu, İdari ve Mali İşler Şube Müdürü Vedat Koç, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü Küçükbaş Hayvancılık Koordinatörü Doç. Dr. İrfan Daşkıran, Fotoğraf Sanat Kurumundan fotoğraf sanatçısı Nuray Değirmenci-oğlu ve Trabzon Vakfı Fotoğraf

Kulübü'nden fotoğraf sanatçısı Gülten Yıldız'dan oluşan jüri tarafından 13 Ocak 2016 tarihinde yapılan fotoğraf seçiminde ön elemelerden sonra 53 eser sergilenmeye değer bulunarak finale kalan 5 eser içerisinde ilk üç dereceye giren fotoğraflar belirlendi.

Birinciye dizüstü bilgisayar, ikinciye fotoğraf makinesi ve üçüncüye tablet bilgisayar ödülleri verildiği yarışmada; Sakarya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğinden Bülent Birdir'in fotoğrafı yarışmada birinci olurken, Isparta İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğinden Ahmet Cankar'ın fotoğrafı ikinci ve Karaman İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğinden Emre Türk'ün fotoğrafı ise üçüncü oldu.

Yarışmada dereceye girenlere ödülleri TÜDKİYEB tarafından 19-21 Ocak 2016 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen Halk Elinde Hayvan Islahı

Ülkesel Projesi Değerlendirme ve Teknik Eğitim Toplantısı kapsamında verildi. Yarışmada 1. olan Bülent Birdir'e ödül TAGEM Genel Müdür Yardımcısı Necati Tulgar, 2. olan Ahmet Cankar'a ödül TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan ve 3. olan Emre Türk'e ise ödül TÜDKİYEB Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik tarafından verildi.

Ödül töreninde sonra bir açıklamada bulunan TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan amaçlarının 80 ilde faaliyet gösteren Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliklerinin tanınırlığını artırmak, sürdürülebilir küçükbaş hayvancılığın benimsenmesini sağlamak ve insan hayatı üzerindeki önemini görsel olarak vurgulamak olduğunu ifade ederek bu amaçla yarışmanın ilk kez düzenlendiğini söyledi ve yarışmaya katılan tüm katılımcılar ile dereceye giren yarışmacılara teşekkür etti.

Bülent Birdir

Ahmet Çankar

Emre Türk

DAP KAPSAMINDA DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ İL BİRLİKLERİ BİRARAYA GELDİ

Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri İl Birliklerinin katılımıyla, DAP kapsamında Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri İl Birlikleri İstişare toplantısı 29 Şubat - 1 Mart 2016 tarihlerinde Erzurum Palan Otel'de gerçekleştirildi.

Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri İl Birliklerinin katılımıyla, DAP kapsamında Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri İl Birlikleri İstişare toplantısı 29 Şubat - 1 Mart 2016 tarihlerinde Erzurum Palan Otel'de gerçekleştirildi.

Erzurum İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğinin ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantıya; DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı Adnan Demir, Başkan Yardımcısı Mehmet Erdoğan, Hayvancılıktan Sorumlu Veteriner Hekim Osman Aksoy, Gıda Tarım ve Hayvancılık Erzurum İl Müdürü Osman Akar, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan, Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik, Yönetim Kurulu Üyesi Hasan

Çakır, Genel Sekreter Veysel Ören, Teknik İşler Şube Müdürü İrfan Gündoğdu ve DAP kapsamında yer alan 14 ilin Birlik Başkanı, Yönetim Kurulu Üyeleri ve personeli ile Diyarbakır İli DKKYB Başkanı Abdullah Çetinkaya katıldılar.

Erzurum İli DKKYB Sorumlu Müdürü Akın Üstün'ün sunumuyla başlayan toplantının açılış konuşmasını yapan Erzurum İli DKKYB Başkanı Emrullah Akpunar, katılımcılara toplantıya göstermiş oldukları ilgiden dolayı teşekkür ederken toplantının amacının bölgede küçükbaş hayvancılığa katkı sağlayarak hayvan sayılarının artırılması ve ülke ekonomisine fayda sağlamak olduğunu söyledi.

Erzurum Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Osman Akar'da konuşmasında yapılan çalışmalarla oluşturulan etkin politikalar ve desteklerle küçükbaş hayvancılığın sürekli çıkış yapan stratejik bir sektör haline geldiğini ifade ederek bu sektörde verimliliğin artırılarak sürdürülebilirliğin sağlanması ve üretilen ürünlere katma değer katarak bölgede yaşayan insanların refah ve gelir seviyelerini artırmanın önem arzettiğini söyledi. Bölgede ülke ekonomisi için önemli bir hayvancılık potansiyeli olduğunu ve meraların büyük bölümünün

bu bölgede olduğunu vurgulayan Akar, coğrafi yapı nedeniyle de küçükbaş hayvancılığın cazibesini halen koruduğunu ve daha fazla desteklenmesi gerektiğini söyledi. Akar, Vali başkanlığında Erzurum'da Tarım Konseyi kurulduğunu belirterek konseyde sorunları ayrıntılı şekilde raporladıklarını ve sorunların hızlı bir şekilde çözüme kavuşturmak için çalışmalarını ifade etti.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan da yaptığı konuşmada, toplantıdan somut bir şekilde sonuç almak amacıyla olduklarını ifade ederek " Serhat Kalkınma Ajansı tarafından Sarıkamış'ta düzenlenen küçükbaş hayvancılık çalıştayında sayın Bölge Başkanımızla tanıştık. Kendisinin gayreti bizim motive etti, heyecanlandırdı. DAP olarak değişik kaynaklar aktarıyoruz ama proje oluşturmakta biraz zorlanıyoruz dedi. Önceliklerimiz nelerdir, bir masa etrafında ortaya koyalım, il birlik başkanları, uzmanları kendi başkanlığında uygun bir ilimizde bir araya gelelim şeklinde karar aldık. Bu amaçla da bugün Erzurum ilimizde bir araya gelmiş bulunuyoruz." dedi.

Genel Başkan Prof. Dr. Ayhan, toplantıdan beklentilerini dile getirirken somut

projeler çıkarılarak uygulama-ya geçirilmesi gereğine işaret ederek küçükbaş hayvancılığın ülkemiz açısından stratejik bir sektör olduğunu vurguladı ve coğrafya, üretim deseni ve meraların durumu göz önüne alınarak bütün kapıların küçükbaş hayvancılığa çıktığını söyledi. Ayhan, Doğu Anadolu Bölgesinin Küçükbaş hayvancılığın lokomotif durumunda olduğunu ve 14 ilde 6-7 milyon civarında anaç küçükbaş hayvanın destek aldığını bu rakamın da ülke geneline göre % 25-30 a tekabül ettiğini söyledi.

T.C. Kalkınma Bakanlığı DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı Adnan Demir ise yaptığı konuşmada ülkemizdeki hayvan varlığının 65 li yıllarda % 35 inin Doğu Anadolu Bölgesinde olduğunu ancak bugün bu oranın %26 ya indiğini vurgulayarak o rakamları tekrar yakalamak için küçükbaş hayvancılığa odaklanmamız gerektiğini söyledi. Bunun için de DAP olarak 4 alana odaklandıklarını belirten Demir, bunları, hayvancılığın fiziki alt yapılarını iyileştirmek, damızlık hayvan ihtiyacını gidermek, eğitim seviyesini yükseltmek ve değer zincirini kurmak olarak sıraladı.

DAP Bölge Kalkınma İdaresinin amacı ve yaptığı yatırımlara ilişkin bilgiler de aktaran Başkan Demir, bir eylem planı oluşturduklarını ve bu plan dahilinde çalışmalarını yoğunlaştırdıklarını ifade ederek bu kapsamda küçük ölçekli tarımsal sulama projeleri yaptıklarını, meralarda su problemi olan yerlerde su göletleri yapıldığını söyledi. Demir, bölgedeki ziraat ve veteriner fakültelerinin de fiziki alt yapılarını güçlendirmek için 10 milyon lira civarında bir kaynak aktardıklarını buralarda çiftçi eğitim merkezleri kurulduğunu belirterek çiftçi örgütlerinin

bu merkezlerden eğitim hizmeti alabileceklerini kaydetti.

Bu yıldan itibaren damızlık koç dağıtılacağını ve 10 yıl içinde 47 bin koç, 20 bin damızlık koyun dağıtımını planladıklarını ifade eden Demir, havza bazlı projelerle damızlık hayvanları bölgede yetiştirmeyi hedeflediklerini sözlerine ekledi.

Ruhsatlı canlı hayvan pazarlarının kurulması için de çalışmaları olduğunu kaydeden Demir, hayvan pazarlarının içinde kesimhaneler ile et borsasının kurulması gereğine işaret etti. Meralarda kullanmak üzere mobil kırkım üniteleri projesi ile banyoluklarla ilgili projelerden de bahseden Demir, elyafın ekonomik açıdan katma değer haline getirilmesi gerektiğini söyledi. Konuşmasının son bölümünde ise kendilerine sunulacak projelere destek olunacağını söyleyen Demir, bu konuda Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliklerinden projeler beklediklerini ifade etti.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı Adnan Demir başkanlığında DAP kapsamında damızlık koyun keçi yetiştiricileri il birlikleri istişare toplantısına geçildi. Toplantıda İl Birlik Başkanları ve Birliklerden gelen katılımcılar illeri açısından yapılabilecek projeleri dile getirdiler.

Toplantının ikinci gününde de gündeme getirilen proje konuları üzerinde istişari değerlendirmelerde bulunuldu. Bu toplantıya DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkan Yardımcısı Mehmet Erdoğan da katıldı.

Toplantının son bölümünde ise Erzurum İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Emrullah Akpunar, Genel Başkan Prof. Dr. Veysel Ayhan, Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik ve Yönetim Kurulu Üyesi Hasan Çakır, Genel Sekreter Veysel Ören ile Birlik Başkanlarına katılım ve katkılarından dolayı birer plaket ve Erzurum'un simgelerinden olan oltu taşından yapılmış tesbih armağan etti. Diğer katılımcılara ise birer oltu tesbih hediyesinde bulundu.

Plaket töreninin ardından toplantı sonuçlandırılırken Genel Başkan Prof. Dr. Veysel Ayhan ve beraberindeki İl Birlik Başkanlarıyla Erzurum Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Osman Akar'a makamında bir ziyarette bulunuldu. Ziyarette Erzurum ilindeki küçükbaş hayvancılık faaliyetleri hakkında bilgi alınarak sektöre ilişkin fikir alışverişinde bulunuldu. Ziyaret sonunda İl Müdürü Akar tarafından Genel Başkan Prof. Dr. Ayhan'a bir plaket takdim edildi.

Meralarda kullanmak üzere mobil kırkım üniteleri projesi ile banyoluklarla ilgili projelerden de bahseden Demir, elyafın ekonomik açıdan katma değer haline getirilmesi gerektiğini söyledi. Konuşmasının son bölümünde ise kendilerine sunulacak projelere destek olunacağını söyleyen Demir, bu konuda Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliklerinden projeler beklediklerini ifade etti.

HAYVANCILIK İŞLETMELERİNİN UMUDU "SERTİFİKALI ÇOBANLAR"

Çobanlığın küçümsenecek değil, bilgi ve beceri isteyen bir iş olduğunu vurgulayan Oral, "Kursu bitirerek sertifikalarını alan kişiler hem meslekteki ön yargıları kaldıracak hem de mesleğin itibarını artırıp, çoban ihtiyacını karşılayacak." dedi.

Türkiye'nin önemli hayvancılık merkezlerinden Trakya'da açılan "sürü yönetimi elemanı" kursu, bölgede çalıştıracak çoban bulmakta zorlanan işletmeler için umut ışığı oldu.

Trakya'da hayvancılıkla uğraşan birçok işletmeci, yüksek ücret, sağlık güvencesi ve kalacak yer gibi birçok imkan sunmasına rağmen çoban bulamamanın sıkıntısını yaşıyor. Gençler çobanlık yapmak istemezken, köylerden kente gelenler de fabrikalarda çalışmayı tercih ediyor.

GTHB, Türkiye İş Kurumu ve Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği iş birliğiyle 51 ilde 11 bin kişi için açılan "sürü yönetimi elemanı" kursu, bu tür sıkıntılar yaşayan işletmelere umut oluyor.

Kırklareli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Bülent Oral, AA muhabirine yaptığı açıklamada, Trakya'da çoban sıkıntısının devam ettiğini söyledi.

Hayvan besiciliğinin daha çok kırsal alanlarda yapıldığına işaret eden Oral, kente göç nedeniyle de köylerde çoban bulunamadığını ifade etti.

Oral, yıllık 25 bin liradan başlayan ücretler verilmesine rağmen özellikle gençlerin çoban olmak istemediğini bildirdi.

Bakanlığın yaşanan sıkıntıları gidermek ve gençlere mesleği sevdirmek amacıyla "sürü yönetimi elemanı" kursu açtığına işaret eden Başkan Oral, şöyle konuştu:

"Kursun çok büyük faydaları olacağına inanıyoruz. Bu tür kurslarla sıkıntımızı bir nebze gidermek istiyoruz. Amacımız hem kaliteli hayvan sürüleri yönetmek ve geliştirmek hem de bu kurstan edinilecek bilgi ve belge desteğiyle aile işletmelerine ekonomik destek sağlamaktır. Bunun için büyük atılım yaptık. Birliğimiz bünyesindeki üyelerimiz bize destek çıktı. Kursu başvuru, beklediğimizden daha fazla oldu. Bu demektir ki artık bu işi

benimsiyoruz. 'Bu bizim işimiz, artık bu işten ekmek yiyeceğiz' diyerek, bu amaçla yola çıktık. Kursu katılan arkadaşlara teşekkür ediyoruz. Sonraki jenerasyona da emsal teşkil edeceğinden, yaptığımız işin gurur ve heyecanını yaşıyorum."

Çobanlığın küçümsenecek değil, bilgi ve beceri isteyen bir iş olduğunu vurgulayan Oral, "Kursu bitirerek sertifikalarını alan kişiler hem meslekteki ön yargıları kaldıracak hem de mesleğin itibarını artırıp, çoban ihtiyacını karşılayacak." dedi.

Birkaç yıl sonra çobanlığın rağbet gören meslekler arasında yerini alacağını dile getiren Oral, belgesi bulunmayanların çobanlık yapamayacağını da kaydetti.

ÇİFTELER BÖLGESEL ET ENTEGRE TESİSİ PROJE TANITIM TOPLANTISI YAPILDI

Eskişehir Valiliği ve Türk Dünyası Vakfı tarafından desteklenen üretici, sanayi ile ticaret girişim ortaklarını bir araya getirmek için hazırlanan "Çifteler ES Entegre Et ve Hayvan Pazarı İşletmeciliği A.Ş." projesinin tanıtım toplantısı yapıldı.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Çifteler Sağlık Meslek Yüksekokulu Spor Salonu'nda gerçekleştirilen programa; Vali Güngör Azim Tuna, Eskişehir Milletvekilleri Prof. Dr. Emine Nur Günay ve Harun Karacan, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hasan Gönen, Vali Yardımcıları İsmail Küreci, Ferhat Çağlar ve Ali Muhittin Varol, Çifteler Kaymakamı Süleyman Çelebi, Çifteler Belediye Başkanı Metin Özen, ilçe kaymakamları, kamu kurum amirleri, ilçe belediye başkanları, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve çok sayıda davetli katıldı.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlayan programda konuşan Vali Tuna, Eskişehir'i; coğrafi konumu, sanayisi, kültürel zenginliği, genç nüfusu ile ülkemizde dikkat çeken ve mevzuyla konu olan tarım ve hayvancılık kapasitesi bakımından da gelişmeye açık bir şehir olarak nitelendirdi.

Vali Tuna konuşmasında "Kısa vadede kesim, ürün işleme ve soğuk hava depolarından oluşan Et Entegre Tesisini kurmayı ve orta vadede yani yaklaşık 1- 1,5 yıl içinde Hayvan Pazarı, Saman ve Yün Pazarı, Yem Fabrikası, Rendering Sistemleri ile destekli Organik Gübre Fabrikası, Hayvan Nakliye Araçları Dinlenme Tesisleri gibi bileşenlerin inşasını tamamlamayı planlıyoruz. Bu amaçlar doğrultusunda teknik fizibilite, kapasite belirleme çalışmaları ve Pazar analizleri devam etmektedir.

Siz değerli milletvekillerimiz, kurum yöneticileri, uzmanlarımız sizlerin de bu kadar tutarlı sonuçları olacak bir yatırıma temsil, teknik, bilgi, tecrübe ve ilgi bakımından gereken her türlü desteği vermenizi temenni ediyoruz." dedi.

Milletvekili Prof. Dr. Günay ise, Çifteler'de endüstriden üreticiye değil, üreticiden endüstriye dönüşüm ile verimli ve kârlı üretimin temelini atıldığını söyledi. Uygulanacak olan proje ile et üretiminde zincirdeki halka sayılarını azaltarak, oluşan katma değerini doğrudan üreticiye aktarılacağını söyleyen Milletvekili Günay, projenin hayırlı olmasını dileyerek sözlerini bitirdi.

*Eskişehir İli
Damızlık Koyun
Keçi Yetiştiricileri
Birliği Başkanı
Mehmet Köksal,
projenin
faydalarından
bahsederek,
herkesi destek
olmaya çağırıyor.*

Eskişehir'deki tüm ilçelerde özellikle organize besi sanayini canlandırmak için ellerinden geleni yapmak istediklerini aktaran Milletvekili Karacan da, çiftçiyi kalkındırmaya yönelik yapılan projede emeği geçen herkese teşekkür etti.

Konuşmaların ardından Anka Danışma Grubu Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Ayhan Yasan, proje üzerinde yapılan istatistiksel çalışmaları hazırladığı sunumla anlattı. "Ürüne talep var, ama üretici memnun değil" diyen Yasan, araştırmalarını bu konu üzerindeki memnuniyetsizliklere yoğunlaştırdıklarını belirtti.

Daha sonra bir konuşma yapan Eskişehir İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mehmet Köksal da, projenin faydalarından bahsederek, herkesi destek olmaya çağırıyor.

DAP BÖLGESİ HAVZA BAZLI HAYVANCILIK MASTER PLANI TOPLANTISI VAN'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Projede yürütülecek araştırma ve geliştirme çalışmaları için 1,3 milyon lira kaynak ayırdıklarını anlatan Kalkınma Bakanı Yılmaz, 9 ay süren projenin tamamlanmasının ardından somut adımlar atacaklarını kaydetti.

DAP Bölgesi Havza Bazlı Hayvancılık Master Planı Projesi tanıtım toplantısı Van'da gerçekleştirildi. Toplantıya; Kalkınma Bakan Yardımcısı Yusuf Coşkun, Van milletvekilleri Beşir Atalay ve Burhan Kayatürk ile 6 ildeki üniversitenin rektörü, kurum amirleri ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri katıldı.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkan Yardımcısı ve Van İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Nihat Çelik ve Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Damızlık Koyun Keçi Yetiştirici Birliklerinin Başkanlarının da katıldığı toplantıda bir konuşma yapan Kalkınma Bakanı Cevdet

Yılmaz, Van'da yaşanan güzel gelişmelerin sadece kendisini değil bütün bölgeyi etkilediğini vurgulayarak, hayvancılık alanında katma değerın bölgede kalması için ciddi çalışmalar yürüttüklerini ve hayvan borsasını bölgeye kazandırmayı amaçladıklarını dile getirdi ve bunların sağlanmasıyla bölge halkının refah düzeyinin daha da artacağını ifade etti.

Yılmaz, tarım ve hayvancılık sektörünün bölgenin temel meselesi olduğuna dikkati çekerek, şunları söyledi:

"Geçmişte kalkınma deyince tarım sektörü ikinci sektör gibi ele alınıyordu. Sadece sanayi ve diğer alanlar anlaşıyordu. Ancak tarım,

kalkınmanın en önemli alanlarından biri. Kalkınmış denilen ekonomilerin sanayiden önce tarımda devrim yaptığını görüyoruz. Tarımını dönüştüremeyen, sanayileştiremeyen bir ekonominin gerçek anlamda kalkınması mümkün değildir. Biz tarım sektörünü stratejik bir sektör olarak görüyoruz. Çeşitlenen ihtiyaçlar, talep koşulları dikkate alındığında tarım eskisinden de daha önemli

bir duruma gelmiştir. Bizim bu sektöre gereken önemi vermemiz gerekiyor ve Hükümet olarak bunu böyle görüyoruz. Bölgesel politikalarımızda da bunu dikkate alıyoruz. Amacımız daha modern tarım sektörü oluşturmak. Bunu da sizlerle birlikte yapacağız. Masa başında, Ankara'da oturarak değil, bölgelerde sizlerle bir araya gelerek bunu sağlayacağız. Üreticimizle, sektör temsilcileriyle, meslek kuruluşlarıyla bu projeyi yapmanızı istiyoruz. Bu nedenle onları bu toplantıya davet ettik. Benim proje ekibinden ricam üreticilerle çok yakın çalışmalarınıdır. Verileri oluştururken bire bir üreticilerle, oda başkanlarıyla birlikte bu fikirleri geliştirelim."

Projede yürütülecek araştırma ve geliştirme çalışmaları için 1,3 milyon lira kaynak ayırdıklarını anlatan Yılmaz, 9 ay süren projenin tamamlanmasının ardından somut adımlar atacaklarını kaydetti.

Proje ekibinden teorik terimler yerine somut, uygulanabilir öneriler beklediklerini bildiren Yılmaz, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Uygulanabilir fikirler ortaya koymamız lâzım başarılı olmamız için. Kalkınma Bakanlığı olarak her zaman sizlerin emrindeyiz. Yeter ki uygulanabilir bir proje olsun. Kaynak bir şekilde bulunur. Kaynak gerçek kısıt değildir. Gerçek kısıt doğru, uygulanabilir kaliteli projelerdir. Bu projeler hazırlandığında kaynak bir şekilde bulunur yeter ki bize güzel fikirler ve projeler getirin. Huzur ortamını kardeşliğini pekiştirelim. Yaşadığımız hadiseleri geride bırakarak, birlik beraberlik içinde bölgemizin yatırım ortamını iyileştirmemiz lazım. Yoksulluğu,

işsizliği nasıl ortadan kaldırmaya çalıştığımızı tartışmamız gerekiyor. Çobanlık bir peygamber mesleği ama maalesef bugün o mesleğe farklı bakış açısı var. Bu konudaki düşünceleri değiştirmemiz gerekiyor. Bunun iyileştirilmesi konusunda adımlar atıyoruz. Kırsal alanda yaylalarda kadınların emeğine yönelik daha sistemli tanımlamaların geliştirilmesi gerekiyor. Bu konuda çalışmalar yapacağız. Böylece insanların refahını arttıracaktır."

Vali İbrahim Taşyapan da tarım ve hayvancılığın bölgenin en önemli sektörü olduğunu vurgulayarak, Van'ın küçükbaş hayvan varlığında Türkiye'de ilk sırada yer aldığını kaydetti.

Kalkınmanın sadece tek sektörle gerçekleşmeyeceğini, tüm sektörlerin bir araya gelmesi gerektiğini ifade eden Taşyapan, "Bu proje bölgede yatırım yapacak insanlara gereken bilgi desteğini sağlayacaktır. Yatırımcıların önüne derli toplu materyaller sunabileceğiz. Bölgemizin bütün havzaları incelenerek hangi yatırımlara uygun olduğu konusundaki bilgi daha sağlıklı sunulmuş olacak. 9 ay sonra elimizde tüm verilerin yer aldığı bir master planı olacaktır. Bu projeye tüm kesimlerin destek vermesi gerekiyor. Projenin tamamlanmasıyla bölgede tarım ve hayvancılık alanındaki yatırımların artacağına inanıyorum" değerlendirmesinde bulundu.

Konuşmaların ardından DAP İdaresi Başkanı Adnan Demir, Vezir Stratejik Danışmanlık Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. İsmail Hakkı Eraslan ve DAP Proje Koordinatörü Prof. Dr. Mehmet Akif Yürük projeye ilgili birer sunum gerçekleştirdiler.

VAN VALİSİ İBRAHİM TAŞYAPAN'DAN VAN İLİ DKKYB'NE ZİYARET

Van Valisi İbrahim Taşyapan, 9 Şubat 2016 tarihinde Van'da küçükbaş hayvancılığın durumu ve sorunları hakkında bilgi almak üzere Van ili Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğini ziyaret etti.

Son derece samimi bir ortamda geçen ve karşılıklı fikir alışverişinde bulunulan ziyarette, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkan Yardımcısı ve Van İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Nihat Çelik, Vali İbrahim Taşyapan'a Birliğin kuruluşundan bu güne kadar olan süreç içerisindeki çalışmalarını anlatarak bölgenin gelişmesi adına küçükbaş hayvancılığa yapılan katkılarının önemine değindi.

Başkan Çelik, ayrıca Van İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğini ilk defa ziyaret eden bir Vali olması nedeniyle de ziyaretin ayrı bir önem taşıdığını belirterek ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

Vali İbrahim Taşyapan da ziyaretten dolayı çok memnun olduğunu söyleyerek Van İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğinin küçükbaş hayvancılıkta yaptığı çalışmalarını takdir ettiğini ifade ederek çalışmalarında başarılar diledi.

Yaklaşık 3 saat süren görüşme neticesinde Genel Başkan Yardımcısı Nihat Çelik Van Valisi İbrahim Taşyapan'a Birlik ziyaretinden dolayı teşekkür etti.

AKSARAY'DA ÇOBANLAR KIYASIYA YARIŞTI

DAP Bölgesi Havza Bazlı Hayvancılık Master Planı Projesi tanıtım toplantısı Van'da gerçekleştirildi. Toplantıya; Kalkınma Bakan Yardımcısı Yusuf Coşkun, Van milletvekilleri Beşir Atalay ve Burhan Kayatürk ile 6 ildeki üniversitenin rektörü, kurum amirleri ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri katıldı.

Ülkemizde sadece Aksaray'da Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği ve Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından organize edilen ve bu yıl 4'üncüsü düzenlenen Çobanlar Yarışıyor programı yoğun ilgi gördü.

Programa, Aksaray Valisi Şeref Ataklı, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan, Belediye Başkan Vekili Hami Kuzucu, Aksaray İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mahmut Aktürk, Niğde İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Erdoğan Yılmaz, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Bestami Zabun, Ziraat Odası Başkanı Emin Koçak, Ak Parti İl Başkanı Abdulkadir Karatay İl Genel Meclis Başkanı Mehmet Tüzün, Aksaray Ticaret Borsası Başkanı Hamit Özkök ve

çok sayıda yetiştirici ve davetli katıldı.

Aksaray Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen yarışmada çobanlar kıyasıya yarışırken, yarışma öncesi küçükbaş hayvan yetiştiricileri hayvan besleme ve hayvan hastalıkları konusunda bilgilendirildi. Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsünden Dr. Ahmet Hamdi Aktaş, koyunların beslenmesi konulu bir sunum gerçekleştirdi ve ardından Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğretim Üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Şükrü Dursun tarafından hayvan hastalıkları konusunda yetiştiricilere yönelik bir sunum yapıldı. Yetiştiricilerin ilgiyle izledikleri sunumların ardından Şanlıurfa'dan gelen Ergin Saz Grubu tarafından mini bir dinleti gerçekleştirdi. İmam Ergin yönetimindeki ekip, katılımcılara unutulmaz bir gün yaşattı ve konserin ardından protokol konuşmalarına geçildi.

Aksaray İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mahmut Aktürk, açılış konuşmasında Faruk Sert isimli bir arkadaşından aldığı çobanla ilgili bir şiir okudu. Katılımcılar tarafından büyük alkış alan şiirin dizeleri şöyle;

*"Vur garip başını karlı dağlara
Güneşten erken çık yollara çoban
Dudağında ıslık dilinde türkü
Şan versin kavalın dillere çoban*

*Ne gecen var senin ne de gündüzün
Hep uykuya hasret o kara gözün
Ayazdan güneşten kavrulur yüzün
Dıştan kolay gelir ellere çoban*

*Her gün ama her gün sürü peşinde
Çoban koyun görür yatsa düşünde
Kah bir kör dereye kah dağ başında
Gün olur savrulur çöllere çoban*

*Ne evi ne barkı ne de yuvası
Her daim dilinde gurbet havası
Bir köpek bir merkep yol arkadaş
Anlatır derdini yellere çoban*

*Mevsimler dolandır iklimler döner
Yaban ellerinde bir ömür söner
Kaderi gülmezse bir de aşk yanar
Döner genç yaşında küllere çoban*

*Elimizden gelmez kendimiz gütsük
Senin hakkın ödenmez ki ne etsek
Peygamber mirası sana bu meslek
Böyle anlat cümle kullara çoban..."*

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Bestami Zabun da konuşmasında, danışmanlık hizmetlerinin daha etkin bir şekilde uygulanması amacıyla bu yarışmayı başlattıklarını belirterek şöyle konuştu: "Artık her yıl daha da iyi bir şekilde devam edip gidiyoruz.

*Yarışmada
1. olan Derviş
Mehmet Kaçar'a
Vali Şeref Ataklı
tarafından
4.000 TL'lik,
2. olan Şaban Us'a
Belediye Başkan
Vekili Hami Kuzucu
tarafından
3.000 TL'lik,
3. olan Şevket
Çetinkaya'ya ise
TÜDKİYEB
Genel Başkanı
Prof. Dr. Veysel
Ayhan tarafından
2.000 TL'lik
ödül çeki verildi.
Diğer beş
yarışmacıya ise
altın hediye edildi.*

Bu yarışmamızın amacı yayın ve danışmanlık hizmetleri yönetmeliği çerçevesinde hizmet veren kuruluşlara Bakanlığımız destekleme ödemesi vermektir. Bu hizmeti veren birliklerimiz ve bir de firmamız var. Buralarda çalışan 21 danışman çiftçilerimize eğitim veriyor."

Türkiye'de hayvancılığın stratejik bir sektör olduğunu belirten Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan ise, şunları söyledi:

"Bu sektör içinde küçükbaş hayvancılık bir numaralı sektör olmak zorundadır. Bu konuda gerçekten bakanlığımız, hükümetimiz son birkaç yıldır verdiği destekler, çobanlığın meslek kategorisine kazandırılması, sürü yöneticisi kursu, birim hayvan başına verilen destek, ıslah ile ilgili yapılan faaliyetler, ağıl desteği, eğitim desteği, buna bağlı olarak yayım desteği, bunların her birisi bugün ürünlerini vermeye başladı. Bundan 15-20 yıl önce Türkiye'de et üretiminin yüzde 33-34'ünü koyun ve keçiden karşılıyorduk. Süt üretiminin yüzde 20'sini koyun keçiden karşılıyorduk. Nasıl bu rakamlar yüzde 14-15'e indi, koyun keçide et oranı, süt oranı yüzde 10 altına düştü. Sektörde ciddi anlamda kriz şekillenmeye başladı."

Türkiye'de kırmızı et açığının kapatılmasında koyun ve keçi yetiştiricilerinin son derece önemli olduğunu anlatan Prof. Dr. Ayhan sözlerini şöyle sürdürdü:

"Yıllık 3 milyona yakın kurbanlık ihtiyacını karşılıyorsunuz. Buna bağlı olarak et ihtiyacında önemli yer teşkil ediyor. Mera, coğrafya, alan bizim mutlaka ve mutlaka koyuncululuğu yapmamızı gerektiriyor. Bu konuda siz gerçekten yılmadan, bıkmadan devam ettirdiniz. Bir dönem üvey evlat muamelesi görüyorduk. Ama şu an bakıyoruz 5 yıldızlı otellerdeyiz, üniversiteler, devletimiz, hükümetimiz, hepsi sahip çıkıyor. Paneller yapıyor, eğitimler veriliyor, desteklerin sonrasında sektörümüz gerçekten hak ettiği noktaya geldi. Et Süt Kurumu ile yaptığımız protokol sonrasında hayvanlarımız gerçekten değer fiyatı ile satılabilir. Sektör öncü rol üstleniyor."

Genel Başkan Prof. Dr. Veysel Ayhan, Türkiye'nin dışarıdan koyun ve kuzuya ihtiyacı olmadığını belirterek, şunları söyledi:

"Son günlerde ciddi fırsatçılar var. Kırmızı et ile ilgili kuzu fiyatları yükseldi, et ithal edelim diyorlar. Olmaz, bu mümkün değil. Şu an ürünün en az olduğu dönemde hak ettiği değerle ürünlerimiz satılıyor, fırsatçılar hemen Bakanlığa müracaat edip kuzu getirelim, koyun getirelim, et fiyatı yükseldi diyor. Peki Türkiye'de yem fiyatları yükseldiğinde hiç müracaat eden var mı, yok. Onun için hepimiz el birliği ile sahip çıkacağız. Türkiye'nin koyun ve kuzu ithal etme ihtiyacı yoktur. Her geçen gün de bu coğrafyada hayvanlarımızın sayısı artmaktadır. Şu an koyun ve keçi varlığımız 44 milyona yaklaştı."

Programda bir konuşma yapan Aksaray Valisi Şeref Ataklı ise amaçlarının yetiştiricilerin daha eğitilmiş olmalarını sağlamak ve işlerini daha bilinçli yapmalarına yardımcı olmak olduğunu ifade ederek eğitim çalışmalarına önem verdiklerini söyledi. Ataklı, küçükbaş hayvancılığın tarımımızda bir sigorta vazifesi gördüğünü ve desteklerle sahip çıkılması gerektiğine dikkat çekerek Aksaray'da son 2 yıldır küçükbaş hayvan sayısında artış kaydedildiğini ve Valilik olarak da 80 aileye 20 koyun ve bir koç olmak üzere küçükte olsa bir katkı verdiklerini söyledi.

Konuşmaların ardından gerçekleştirilen yarışmaya; Sultanhanı beldesinden Hasan Yumuşak, Eski ilçesinden Derviş

Mehmet Kaçar, Eski ilçesinden Haydar Gök, Gülağaç ilçesinden Şaban Us, Gökçe köyünden Halil Uğuz, Helvadere beldesinden Oruç Sak, Karataş köyünden Şevket Çetinkaya ve Boyalı köyünden Hüseyin Koçpınar katıldı.

Yarışmanın başlaması ile birlikte okunan sorular 15 saniye süre ile yarışmacı çobanlar tarafından cevaplandı. Kıyasıya yarışan yarışmacılardan Derviş Mehmet Kaçar 1., Şaban Us 2. ve Şevket Çetinkaya ise 3. oldu.

Yarışmada 1. olan Derviş Mehmet Kaçar'a Vali Şeref Ataklı tarafından 4.000 TL'lik, 2. olan Şaban Us'a Belediye Başkan Vekili Hami Kuzucu tarafından 3.000 TL'lik, 3. olan Şevket Çetinkaya'ya ise TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan tarafından 2.000 TL'lik ödül çeki verildi. Diğer beş yarışmacıya ise altın hediye edildi.

Yarışmanın tamamlanmasından sonra Sürü Yönetimi Elemanı Benim projesi kapsamında açılan kursları başarıyla tamamlayan çobanlara sertifikaları verildi.

Program sonrasında TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan ve Teknik İşler Şube Müdürü İrfan Gündoğdu tarafından Aksaray İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğine bir ziyaret gerçekleştirildi. Genel Başkan Prof. Dr. Ayhan ziyaret esnasında Aksaray İli DKKYB Başkanı Mahmut Aktürk'ten Birliğin çalışmaları hakkında bilgiler aldı. Ziyaret sonunda Aktürk, Başkan Ayhan'a koyun keçi ve çoban tasvirli bir maket takdim etti.

"DENİZLİ İLİ KOYUNCULUK HARİTASININ OLUŞTURULMASI" PROJESİ DEĞERLENDİRİLDİ

GEKA Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından finanse edilen ve Denizli İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Süleyman Demirel Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile Denizli İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğinin paydaşlığında yürütülen, "Denizli İli Koyunculuk Haritasının Oluşturulması Projesi" 1. Değerlendirme Toplantısı 22 Şubat 2016 tarihinde Denizli İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünde gerçekleştirildi.

Toplantıya Denizli İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Sezgin Kutlu, Müdür Yardımcısı Mehmet Atmacaoğlu, Şube Müdürü Mehmet Ali Uzakgider ve İl Müdürlüğü personeli, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan, Teknik İşler Şube Müdürü İrfan

Gündoğdu ve Uzman Selahattin Mermer, Denizli İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Hasan Öner ve Birlik personeli, Süleyman Demirel Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Duygu Kaşıkçı ile Güney Ege Kalkınma Ajansı uzmanları katıldı.

Değerlendirme Toplantısı'nın açılışında konuşan, Denizli İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Sezgin Kutlu, Bakanlığın Denizli'de yürüttüğü ıslah projelerine ilişkin verdiği bilgilerden sonra Denizli ili için koyunculuk haritasının oluşturulmasına ilişkin başlatılan projenin önemine değinerek, projenin küçükbaş hayvancılığa katkısı olacağını ifade etti.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan da yaptığı kısa konuşmasında

küçükbaş hayvancılıkla ilgili ülkemizin her yerinde yapılan çalışmaların kendisini memnun ettiğini ve katılım sağlamaya çalıştığını, bu anlamda da sektör için önemli bir çalışma olacağına inandığı Denizli için Koyunculuk Haritasının Oluşturulması Projesi'ne emek veren herkese teşekkür etti.

Açılış konuşmalarının ardından, İl Müdürlüğü Ziraat Yüksek Mühendislerinden Behiye Aksoy, projeye ilişkin bir bilgilendirme sunumu gerçekleştirdi.

Aksoy, sunumunda 90 gün sürecek olan proje kapsamında 19 ilçeye bağlı 518 mahallede yaklaşık 2.500 koyun yetiştiricisinin projeden yararlanacağını ifade ederek amaçlarının Denizli'deki koyun ırklarının belirlenmesi, bölgeye adapte olmuş en iyi ırkın belirlenerek, verim özelliklerini artırmak için gerekli ıslah çalış-

TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan da yaptığı kısa konuşmasında küçükbaş hayvancılıkla ilgili ülkemizin her yerinde yapılan çalışmaların kendisini memnun ettiğini ve katılım sağlamaya çalıştığını, bu anlamda da sektör için önemli bir çalışma olacağına inandığı Denizli için Koyunculuk Haritasının Oluşturulması Projesi'ne emek veren herkese teşekkür etti.

malarının yapılması ve uygulamaların kayıt altına alınmasını sağlamak olduğunu söyledi.

Aksoy sunumunda yetiştiricilere yönelik bir anket çalışmasının da yapılacağını ifade ederek, elde edilecek veriler ışığında Denizli'nin koyunculuk haritasının çıkartılmasıyla yetiştirilen mevcut koyun ırklarıyla adapte olmuş baskın koyun ırklarının belirleneceğini, proje uygulayıcılarına yetiştiricilik, verim ve koyunların kayıt altına alınmasını öğretileceğini, yetiştiricilerin koyunculuktaki beklentilerinin belirlenerek bilgi düzeylerinin artırılacağını, web tabanlı veri tabanı sistemi oluşturularak ilçelere göre koyun ırklarının tespitlerinin bilgisayar ortamına ve veri tabanına aktarılacağını ve nihayetinde haritalama çalışmalarının yapılacağını ifade etti.

Ziraat Yüksek Mühendisi Behiye Aksoy sunumunda son olarak, projeden elde edilen sonuçların ve bölgelere göre koyun ırklarının istatistiklerinin yer aldığı bir rapor hazırlanacağını, proje sonuçlarının paylaşıldığı 500 kişilik bir sonuç toplantısı düzenleneceğini sözlerine ekledi.

Sunumun ardından katılımcılar tarafından çeşitli değerlendirmeler yapıldı ve daha sonra İl Müdürü Sezgin Kutlu'nun TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan'a Denizli İli Göçer Güzergahı Haritası takdim etmesinin ardından toplantı sona erdi.

Denizli İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünde gerçekleştirilen proje değerlendirme toplantısının ardından TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan ve beraberindeki heyet tarafından, önce Güney İlçesine

bağlı Eziler Mahallesi'nde koyun yetiştiriciliği yapan Hasan Yılmaz'ın işletmesi ziyaret edilerek burada bir takım incelemelerde bulunuldu. Ardından Buldan'a bağlı Yenicekent'te koyunculuk faaliyetinde bulunan Soner Ercan'ın

işletmesi ziyaret edildi. Her iki işletmede de yetiştiricilerden çalışmaları hakkında bilgiler alındı ve sorunlarına ilişkin konular görüşüldü. Karşılıklı fikir alışverişi ve teknik incelemelerden sonra ziyaret programı sonuçlandırıldı.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan ve beraberindeki heyet tarafından, önce Güney İlçesine bağlı Eziler Mahallesi'nde koyun yetiştiriciliği yapan Hasan Yılmaz'ın işletmesi ziyaret edilerek burada bir takım incelemelerde bulunuldu. Ardından Buldan'a bağlı Yenicekent'te koyunculuk faaliyetinde bulunan Soner Ercan'ın işletmesi ziyaret edildi.

ISPARTA'DA MERALARIN KULLANIMI PANELİ VE ÇALIŞMA GRUBU TOPLANTILARI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Yetiştiricilerin mera, orman içi otlatma ve yayla yolları gibi sorunları olduğunu dile getiren Isparta İli DKKYB Başkanı S. Yaşar Köroğlu, çobanlarımıza ilgi gösterilmesi ve sıkıntılarının çözülmesi gereğine işaret etti.

Isparta ilinde bulunan çayır ve mera alanlarının önemi, durumu ve bu alanlarda karşılaşılan sorunların tespiti ve çözüm önerilerini tartışmak üzere düzenlenen "Meraların Kullanımı Paneli ve Çalışma Grubu Toplantısı" 9-10 Mart 2016 tarihlerinde Isparta Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünde gerçekleştirildi.

Mera Islahı, Mera Otlatma Sorunları, Mera Altyapı Sorunları, Yetiştiriciler ve Yetiştirici Örgütleri ile Orman Alanlarında Otlatma Sorunları konularının ele alındığı ve iki gün süren toplantıya; Isparta Vali Yardımcısı ve İl Mera Komisyonu Başkanı Taceddin Özeren, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan, Genel Sekreteri Veysel Ören, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Çayır, Mera ve

Yem Bitkileri Daire Başkanlığından Türkay Karaca, Isparta İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü Cenk Şölen, Süleyman Demirel Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mevlüt Türk, Orman Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Serdar Carus, Çankırı Karatekin Üniversitesi Orman Fakültesinden Prof. Dr. Sezgin Özden, Isparta Orman Bölge Müdür Yardımcısı Yaşar Ramazan Kartal, Isparta İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiriciler Birliği Başkanı Süleyman Yaşar Köroğlu, İl Mera Komisyonu Üyeleri, Süleyman Demirel Üniversitesi Ziraat ve Orman Fakültelerinden öğretim üyeleri, İl Müdürlüğü Şube Müdürleri ve teknik elemanları, İlçe Teknik Ekip Başkanları, konu ile ilgili Mera Yönetim Birliği Başkanları, Muhtarlar ve yetiştiriciler katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Isparta İli DKKYB Başkanı Süleyman Yaşar Köroğlu, ülkemizin küçükbaş hayvancılık coğrafyası olduğunu, atalarımızdan miras ve kültürümüz olmakla birlikte geçim kaynağı olduğunu ifade ederek, Isparta'da üç bine yakın üyelerinin olduğunu ve 650-700 bin civarında küçükbaş hayvan varlığına sahip olunduğu ve 300 bin anaç hayvana destekleme ödemesi

yapıldığını söyledi. Yetiştiricilerin mera, orman içi otlatma ve yayla yolları gibi sorunları olduğunu dile getiren Köroğlu, çobanlarımıza ilgi gösterilmesi ve sıkıntılarının çözülmesi gereğine işaret etti.

İl Müdürü Cenk Şölen konuşmasında, "Meralar kadimden beri köylünün çiftçinin kullandığı otlaklardır. Meralar hakkında Bakanlığımız ile yıllardır yapmış olduğumuz çalışmalar var. Bu çalışmaları burada nasıl bir potaya konulup, bu çalışmalara ne gibi katkılar sağlayabiliriz bunları değerlendireceğiz. Isparta'da 174.000 dekar civarında mera vardır. Isparta Küçükbaş hayvancılığı olarak da son yıllarda artan bir ivme kazanan il. Fakat mera alanı buna orantılı olarak çok değil, çünkü ilimizin yaklaşık yüzde ellisi orman alanı. Bu çalışmayı yapmamızın asıl sebebi orman sahalarında yaşadığımız sorunları ve bu sorunları nasıl aşacağımızı tartışmak, orman alanlarındaki otlatma verimliliğini artırmak ve kolaylaşmasını sağlamaktır." dedi.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan konuşmasında küçükbaş hayvancılığın önemine vurgu yaparak mera

kullanımı konusunda yapılan toplantı, panel türü çalışmaların önemli olduğunu ve bu çalışmalardan somut çözüm önerilerinin çıkması gerektiğini söyledi. Prof. Dr. Ayhan, ülkemizin küçükbaş hayvancılık için çok iyi bir potansiyele sahip olduğunu ve başta Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının destekleri ve üniversitelerle Damızlık Koyun Keçi Yetiştirici Birliklerinin çalışmalarıyla bu potansiyelin daha verimli kullanılabileceğini söyledi. Ayhan konuşmasının ardından düzenlenen panelde de Merkez Birliğinin yaptığı çalışmaları gösteren bir sunum gerçekleştirdi.

Isparta Vali Yardımcısı Taceddin Özeren de; "Toplunun da tarım ve mera alanını korumaya ihtiyacı var. Bunu yaparken birbirimizi çok iyi anlamamız gerekiyor. Üreticilerin, birlik ve meslek kuruluşu temsilcilerinin, akademisyenlerin, tarım kuruluşlarının bir araya gelip 'toprağımızı koruyarak, meramızı koruyarak nasıl ortak hareket edebiliriz' diye konuşmamız gerekiyor. Bu anlamda bu çalışmayı çok önemsiyoruz. Sahip olduğumuz değerleri korumuş oluruz. Burada toprak, mera ve ormanla ilgili sektör temsilcileri bir araya gelmiştir, bu çok uygun bir fırsattır." dedi.

Konuşmaların ardından, moderatörlüğünü SDÜ Ziraat Fakültesi Öğretim Üyelerinden Doç. Dr. Handan Giray'ın yaptığı, panelist olarak Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Daire Başkanlığından Türkay Karaca, Isparta İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü Cenk Şölen, Süleyman Demirel Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanı Mevlüt Türk, Mera Islahı Koordinatörü Prof. Dr. Cahit Balabanlı, Isparta Orman Bölge Müdür

Yardımcısı Yaşar Ramazan Kartal ve Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiriciler Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan'ın katıldıkları bir panel düzenlendi.

Programın öğleden sonrası ve ikinci gününde Mera Islahı, Mera Otlatma Sorunları, Mera Altyapı Sorunları, Yetiştiriciler ve Yetiştirici Örgütleri ile Orman Alanlarında Otlatma Sorunlarının görüşüldüğü ve tartışıldığı çalışma grupları oluşturuldu. Mera Islahı konu başlıklı çalışma grubu SDÜ Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Cahit Balabanlı, Mera Otlatma Sorunları konu başlıklı çalışma grubu SDÜ Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Duygu Kaşıkçı, Mera Altyapı Sorunları konu başlıklı çalışma grubu SDÜ Orman Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mehmet Korkmaz, Yetiştiriciler ve Yetiştirici Örgütleri konu başlıklı çalışma grubu SDÜ Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. F. Handan Giray ve Orman Alanlarında Otlatma Sorunları konu başlıklı çalışma grubu

Çankırı-Karatekin Üniversitesi Orman Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sezgin Özden'in moderatörlüğünde çalışmalarını gerçekleştirdi ve her bir konu ile ilgili olarak beşer adet ana sorun tespit edilerek, bu sorunların çözüm önerileri ve eylem planları ortaya konuldu.

Çalışma gruplarının tespit ettiği sorunlar ve çözüm önerileri tüm katılımcıların bulunduğu ortamda değerlendirildikten sonra katılımcılara plaket ve katılım belgeleri takdim edildi. Bu kapsamda TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan tarafından moderatör ve panelistlere birer koyun keçi çoban maketi verildi.

Isparta İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğince İl Müdürlüğünün bahçesine kıl çadır kurularak hemen yanında kıl keçisi ile pırtı ırkı koyun sergilendi. Kıl çadırı ziyaret eden Vali Yardımcısı Taceddin Özeren'e TÜDKİYEB Genel Başkanı Prof. Dr. Ayhan tarafından maket takdiminde bulunuldu.

Isparta Vali Yardımcısı Taceddin Özeren; "Toplunun da tarım ve mera alanını korumaya ihtiyacı var. Bunu yaparken birbirimizi çok iyi anlamamız gerekiyor. Üreticilerin, birlik ve meslek kuruluşu temsilcilerinin, akademisyenlerin, tarım kuruluşlarının bir araya gelip 'toprağımızı koruyarak, meramızı koruyarak nasıl ortak hareket edebiliriz' diye konuşmamız gerekiyor." dedi.

TUNUS'TA GÖÇERLER VE MERA HAYVANCILIĞI KONULU TOPLANTI DÜZENLENDİ

*Ülkemizden,
Türkiye Damızlık
Koyun Keçi
Yetiştiricileri
Merkez Birliği
Genel Başkanı
Prof. Dr. Veysel
Ayhan'ın da katılım
gösterdiği, Kuzey
Afrika ve Batı
Asya Göçerler ve
Hayvan Yetiştirici
Organizasyonları
Bölgesel Toplantısı,
14-16 Ocak 2016
tarihlerinde,
Tunus'un
Hammamet
şehrinde
gerçekleştirildi.*

Ülkemizden, Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Veysel Ayhan'ın da katılım gösterdiği, Kuzey Afrika ve Batı Asya Göçerler ve Hayvan Yetiştirici Organizasyonları Bölgesel Toplantısı, 14-16 Ocak 2016 tarihlerinde, Tunus'un Hammamet şehrinde gerçekleştirildi.

Kuzey Afrika ve Batı Asya'daki göçer organizasyonlarından 30 kadar temsilcinin katıldığı toplantıda katılımcılar üç gün boyunca göçerler ve hayvancılık konularındaki gelişmeleri tartışarak politika diyaloglarının etkisinin artırılması amacıyla neler yapılması gerektiği konusunda ki düşüncelerini ortaya koydular ve özellikle IFAD (Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu) gibi uluslararası organizasyonların, göçerler ve mera hayvancılığı konusunda geliştireceği programlara ve yapacağı yatırımlara yönelik önerilerini dile getirdiler.

Toplantı, VSF International (Uluslararası Sınır Tanımayan Veterinerler Federasyonu), WAMIP (World Alliance of Mobile Indigenous Peoples- Göçer Yerli Halklarla Dünya Dayanışması) ve FAO'nun (Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü) ortak gayretleriyle, Pastoralist Knowledge Hub (Göçerler Bilgi Merkezi) Bölgesel

Oturumu (15 Ocak) ve IFAD Çiftçi Forumu Hazırlığı Danışma Toplantısı (16 Ocak) olmak üzere 2 oturum halinde gerçekleştirildi.

Toplantı sonunda, şubat ayında İtalya'da yapılacak olan, IFAD Çiftçi Forumunun Göçerler ve Hayvan Yetiştiricileri Özel Oturumu için öneriler belirlendi.

Göçer Hayvancılık ve Hayvan Islahında Yatırım Öncelikleri ve IFAD ile iş birliği için Öneriler:

1. Suya erişim ve su sıkıntısının daha da arttığı, özellikle iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin yaşandığı ve insan baskısının olduğu bölgelerde, sınırlayıcı etkiye sahip olan "su yetersizliği-ne" karşı su kaynaklarına yatırım (derin kuyular, su pompalarının bakımı gibi) birinci önceliktedir.
2. Arazi sahipliği ve araziye erişim, çeşitli sistemler nedeniyle (İslami, özel mülk, hükümet etkileri ve askeri alanlar gibi) güçlükler oluşturmaktadır. Ayrıca çeşitli sebeplerle (petrol arama, madencilik, şehirleşme, tarımsal alanların genişlemesi, yollar gibi) pastoral alanlar kullanılamamaktadır. Bu durumlar gerginlik ve çatışmalara zemin hazırlamaktadır. Bu durumları önlemek için, göçebe toplulukların da katılımıyla, yasal çerçeveler oluşturulmalı ve buna göre uygulanmalıdır.

3. Mikro-kredi sistemleri iş imkanlarının geliştirilmesi ve istihdam ile gelirin artırılmasında önemli katkılar sağlayacaktır. Bu tür müdahaleler, özellikle göçün çok ve yaşamın zor olduğu bölgelerde gençlerin yerlerinde kalması için önemlidir.

4. Toplum hayatının temel ihtiyaçlarının karşılanması ve ulaşım, su, enerji ve hayvan verimliliği ile pazarlama gibi öncelikli ihtiyaçlar için devlet yatırımları büyük öneme sahiptir. Hayvan sağlığı yatırımları önceliklidir ama küçük enerji üniteleri ile mobil okul ve sağlık klinikleri gibi ilginç örnekler de vardır.

5. Göçebe üreticilere daha iyi hizmet ulaştırılması amacıyla topluluk organizasyonlarının desteklenmesine yönelik yatırımlar yapılmalıdır.

6. Otlatma alanlarının korunması ve verimliliğinin artırılması amacıyla doğal kaynakların kapasitelerinin geliştirilmesi sağlanmalıdır.

7. Hayvancılığın verimliliği ve pazarlama imkanları, yeterli veteriner hizmetleri, aşılamalar ve işleme, nakliye ve ürün çeşitlendirme yollarıyla geliştirilmelidir.

Göçerler ve Hayvan Yetiştirici Organizasyonlarının Geliştirilerek, Politika oluşturma ve Menfaatlerin Savunulmasında IFAD için Öncelikli Alanlar:

1. IFAD Politika diyalogu için pastoralizm ile ilgili tüm tarafları içine alacak en kapsayıcı yapının oluşturulması

2. Politika belirleyen kurumlar nezdinde (meclis, birlikler, hükümet organları) yerli halkın katılımının teşvik edilmesi; yerel yönetimlerce ve desteklenmesi

3. Lokal STK'ların desteklenmesi yoluyla politika ve mevzuat oluşumunda pastoral toplulukların daha etkin temsili ve politika diyaloguna katılımın artırılması

4. Özellikle hayvansal üretimin, tarım ve mera kaynakları ile ilgili yerel ve yerli bilgi ve kapasitelerin sadece sanal merkezlerle değil, pratik ve somut platformlar yoluyla korunması ve değerlendirilmesi

5. Politika diyalogunda ana öncelikler şunlar olmalıdır:

- Göçebe yaşamın sosyal öğeleri, özellikle eğitim, sağlık, yetişkinlerin okuma yazması gibi temel hizmetler,
- Arazi ve doğal kaynakların iyi yönetimi, kendi kapasitelerini oluşturarak ve yetkilendirerek lokal ekonominin korunması ve küçük üreticilerin desteklenmesi,

c. Marjinal grupların yararlanması amacıyla el sanatlarının geliştirilmesine yönelik mesleki eğitimlerle gelir çeşitlendirilmesi,

6. Lokal STK'ların desteklenip yetkilendirilerek, pastoral toplulukları daha iyi temsil etmesi ve politika diyaloguna katkılarının sağlanması.

7. Aynı alanlarda pastoralizm konusunda çalışan donör, enstitü ve organizasyonların ittifak yaparak koordine edilmesi ve güç birliği yapmalarının sağlanması.

IFAD İş Modeli, Ülke Stratejisi Geliştirme, Proje Hazırlama, Proje Uygulama ve Yönetme gibi tüm IFAD Programlarının çeşitli uygulama aşamalarında Pastoralist ve Hayvan Yetiştirici Organizasyonlarının ilişkilendirilmesi (IFAD ile Ortaklık ilişkisi):

1. İlgili hükümetlerle görüşerek, pastoralist birliklerinin "Ulusal Kalkınma Stratejileri" hazırlama ve "IFAD Ülke Stratejisi" hazırlama faaliyetlerine katılımının sağlanması, toplulukların bilgi ağları, iletişim ve bilgiye ulaşım yollarının güçlendirilmesi,

2. Nasıl bir yatırım yapılacağı konusunda karar vermeden önce, ulusal uzmanların yardımıyla, pastoralistlerin ihtiyacı için katılımcı bir değerlendirme yapılmalıdır.

3. Hükümetlerle yapılacak mutabakatlar çerçevesinde, pastoralist organizasyonları ve sivil toplum organizasyonlarının desteklere mümkün olduğu kadarıyla direkt ulaşımı sağlanmalıdır.

4. IFAD Ülke Programlarını uygulanması, incelenmesi ve değerlendirilmesinde, uygun olduğu durumlarda, pastoralist organizasyonlara güvenilmeli.

5. Pastoralist kültürü ve geleneklerinin korunmasına katkı sağlanarak, onların genç nesillere aktarılması desteklenmeli.

6. Kuraklık gibi iklim değişikliği ile ilgili problemlerin çözümü için en iyi uygulamalar belirlenerek, pastoralist toplumlarla bu bilgiler paylaşılmalı.

7. İletişim amacı ve göçebe toplumlara gerekli bilgiye ulaşım için (eğitim ve pazarlama gibi) bilgi iletişim teknolojileri araçlarının kullanımı geliştirilmeli.

8. Pastoralist toplumlar ve diğer paydaşların (STK'lar, Akademik kurumlar, yerel topluluklar, yerli halk, hükümetler, özel sektör gibi) politika ilişki kapasiteleri, daha etkili bir politika diyalogu için artırılmalı.

9. FAFO (Çiftçi Forumu) ve diğer ilgili uluslararası forumlarda Göçebe topluluklara bir ses verin.

Toplantı sonunda, şubat ayında İtalya'da yapılacak olan, IFAD Çiftçi Forumunun Göçerler ve Hayvan Yetiştiricileri Özel Oturumu için öneriler belirlendi.

NIĞDE ÜNİVERSİTESİNDE KOYUN YETİŞTİRİCİLİĞİ, BESLEME VE HASTALIKLARI PANELİ DÜZENLENDİ

Niğde Üniversitesi ve Niğde İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği'nin ortaklaşa düzenlediği "Koyun Yetiştiriciliği, Besleme ve Hastalıkları" konulu panel 29 Mart 2016 tarihinde Kongre ve Kültür Merkezi Salonunda gerçekleştirildi.

Niğde Üniversitesi ve Niğde İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği'nin ortaklaşa düzenlediği "Koyun Yetiştiriciliği, Besleme ve Hastalıkları" konulu panel 29 Mart 2016 tarihinde Kongre ve Kültür Merkezi Salonunda gerçekleştirildi.

Niğde Üniversitesi Ayhan Şahenk Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Zafer Ulutaş'ın panel başkanlığını yaptığı; Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Osman Erganiş, Süleyman Demirel Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Veysel Ayhan ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Dr. Ali Ayar'ın panelist olarak katıldığı programa Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Şener, bazı Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri İl Birlik Başkanları, akademik personel ve yetiştiriciler katıldı.

Programın açılış konuşmasını Niğde İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Erdoğan Yılmaz yaptı. Yılmaz; "Niğde İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği olarak Halk Eğitim ve İŞKUR'la birlikte düzenlemiş olduğumuz Sürü Yöneticisi Benim kursları açılmış ve bu çerçevede toplam olarak 405 kursiyere sertifikaları verilmiştir. Bu sertifikalar neticesinde iş istihdam olanağı sağlanmıştır.

Birlik olarak ilimizde 2011 yılında merkezde 1. Halk Elinde Ülkesel Akkaraman Islah Projesi, 2012 yılında ilimiz Bor ilçesinde 2. Akkaraman Ülkesi Küçükbaş Hayvan Islahı, 2015 yılında yine Ulukışla ilçesinde Ülkesel Halk Elinde Kıl Keçisi Islah Projesi. 2013 yılında Çamardı İlçesi Halk Elinde Ülkesel Küçükbaş Akkaraman Islah Projesi devam etmekte olup toplam 30.000 Akkaraman anaç koyun ve 1.500 akkaraman damızlık koç ile birlikte ıslah çalışması devam etmektedir. Ayrıca Ulukışla İlçesinde 300 baş Teke ve 6.000 baş anaç kıl keçi ile ıslah çalışması devam etmekte olup bu ıslah çalışmalarına ait damızlıklarda damızlık seçiminde 8.862 adet dişi kuzular damızlık olarak ayırtılmıştır. Ayrıca 3.073 adet erkek kuzu damızlık koç adayı olarak ayırtılmış ve

hayvan sayısında toplam 11.935 adet damızlık akkaraman koyun ve keçi adayında artış meydana gelmiştir.

Kıl keçisinde ise 2012 yılından bu tarafa 2.401 adet dişi oğlaklar ve 768 adet damızlık erkek oğlaklar ıslah projesinde damızlık olarak artış sağlanmıştır. İmkân verildiği takdirde önümüzdeki yıllarda ıslah sayısının 6.000 den 10.000 e çıkartılması halinde ülkemiz hayvancılığında önemli ölçüde damızlık artışı meydana gelecektir." dedi.

Erdoğan Yılmaz'ın ardından sözü panele başkanlık yapan Ayhan Şahenk Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Zafer Ulutaş aldı. Prof. Dr. Ulutaş panelin önemine değindi ve emeği geçenlere teşekkür etti.

Koyun ve keçi yetiştiricileri; kendi aralarında organize olarak damızlık küçükbaş hayvan yetiştirmek üzere iller bazında teşkilatlanarak 80 ilimizde kuruluşunu tamamlamıştır diyerek sunumuna geçen Prof. Dr. Veysel Ayhan; "Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği ise 16 Haziran 2006 tarihinde kurulmuş olup merkezi Ankara'dır. Türkiye genelinde 220 binin üzerinde üyesi, 800 'e yakın personeli ve yönetim kadrosuyla, 45 milyon civarında hayvan varlığına sahip ülkemizin kırsal alanlar dikkate alındığında en büyük sivil toplum örgütlerinden biridir. Yüksek kalitede ve ülke ihtiyacına cevap verecek damızlık koyun ve keçi yetiştirmek suretiyle ülke ekonomisine, sosyal ve çevre yönüyle de faydalar sağlamak gibi bir vizyona sahiptir. Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği; Ulusal ve uluslararası damızlık koyun ve keçi ihtiyacını karşılamayı,

İl Birliklerinin ıslah modellerini geliştirmeyi, kırsal nüfusun yaşam kalitesini yükseltmeyi, organik ve ekonomik bir biçimde koyun ve keçi eti ve sütü elde etmeyi ve genetik kaynakların korunmasına öncülük ederek ülkesel düzeyde ıslah programlarını uygulamayı kendisine misyon edinmiştir." dedi.

Genel Başkan Prof. Dr. Ayhan ikinci sunumunu da salonda bulunan yetiştiricilere yönelik olarak küçükbaş hayvan besleme konusunda yaptı.

Panelin ikinci konuşmacısı Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Osman Erganiş ise Koyun ve Keçilerde Önemli Hastalıklar ve Koruyucu Aşılamalar" başlıklı konuya değindi.

Prof. Dr. Osman Erganiş ; "Koyun keçi yetiştiriciliği, ülkemizde genellikle küçük işletmelerden oluşmaktadır. Ekonominin temel kuralları, yetiştiricinin hayvancılıktan ekonomik beklentisi ile doğru orantılı olarak işler. Ülkemizde küçükbaş hayvancılık, mera-ya esaslı besleme yapılarak, bir kaç paraziter ilaç ve bir kaç aşı ile sağlık korunmaya çalışılır. Sağlık yönetiminde, biyogüvenlik (sürüye hastalık girmesinin önlenmesi için alınacak tedbirlerin tümü), aşılama-ndan önce/önde gelmelidir. Ancak, mikroplar, mevsimlere, şartlara bağlı olarak biyogüvenlik tedbirlerini aşarak bulaşabildiklerinden, hayvanların bağışıklık sistemlerinin, bu tür mikropları yenebilecek şekilde antremanlı hale getirilmesi gerekmektedir. Bu da aşılama-yla mümkündür" dedi.

Prof. Dr. Osman Erganiş ayrıca; biyogüvenlik, sürü sağlığı yönetimi, biyogüvenlik sürü

sağlığı yönetimi ve programlı aşılama, sürü sağlığı yönetimi ve programlı aşılama koyunculukta biyogüvenlik, sürü sağlığı yönetimi ve programlı aşılama konularına da sunumunda yer verdi.

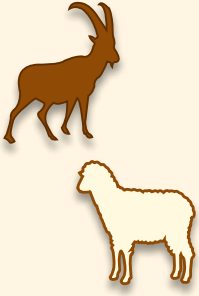
Panelde son konuşmayı TAGEM Daire Başkanı Dr. Ali Ayar yaptı. Dr. Ayar; "Tabii ki hayvancılık sektörü tüm dünyada en zor sektörlerden biridir. Geçmişte de dünyada dönüşümü, büyümesi, karlı hale gelmesi sancılı olmuştur. Sanmayın ki sadece bizde oluyor bu işler, bizim sıkıntımız şu anda çekiyor olmamız, bu dönüşümü yapmakta ve başlatmakta biraz geç kalmış olmaktan kaynaklanıyor. Burada dünyadaki örnekler baktığımız zaman bunların çoğunluğunun devletin zorlamasıyla değil tabanda yöneticilerin birlik olarak aşağıdan yukarı bir örgütlenme yaparak siyasette ve piyasada güç sahibi olmaları yönettikleri ürün ve faaliyetleri konusunda güç olmalarından kaynaklanan etkiyle ve yetkiyle sahip olduklarını hatırlatmak istedim." diyerek konuşmasını tamamladı.

Soru cevap bölümünün ardından panel başkanına ve panelistlere Niğde Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Şener tarafından teşekkür belgeleri verildi.

TAGEM
Daire Başkanı
Dr. Ali Ayar;
"Tabii ki hayvancılık sektörü tüm dünyada en zor sektörlerden biridir. Geçmişte de dünyada dönüşümü, büyümesi, karlı hale gelmesi sancılı olmuştur. Sanmayın ki sadece bizde oluyor bu işler, bizim sıkıntımız şu anda çekiyor olmamız, bu dönüşümü yapmakta ve başlatmakta biraz geç kalmış olmaktan kaynaklanıyor." dedi.

AĞRI İLİ DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

AĞRI İLİ DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

Fırat Mahallesi
1010. sokak No: 5
Merkez / AĞRI
Tel : 0 472 216 02 15
Faks : 0 472 216 02 25

MİSYONUMUZ

"Örgütlü Toplum, Çağdaş Toplum" anlayışıyla çalışan, kararlara ortak ve destek olan, sivil girişimi geliştiren, denetlemeyi, takip etmeyi değil; yol göstermeyi desteklemeyi savunan, çağdaş bilimi, teknolojiyi ve vazgeçilmez ahlaki değerleri benimseyen örnek bir kurum olmasıyla, Avrupa Birliği sürecinde yönetim anlayışının yerleşmesini, örgütlenme ve ifade özgürlüğünün teşvik edilmesini, kendi yetiştiricisine de bu onur ve ayrıcalığı yaşatan ve hizmet eden bir kurumdur.

VİZYONUMUZ

Yasal düzenlemelerle hayvancılık sektöründe yetkin, kendine güvenen, çok boyutlu, gerekli ortamın oluşturulması, sektörde dürüst rekabetin kolanması ve hayvancılık kalitesinin geliştirilmesi ve korunmasıdır.

2006 yılında kuruluş işlemlerini tamamlayarak faaliyetlerine başlayan Birliğimiz; ilimizde mevcut çiftçi organizasyonları arasında, üye sayısı ve faaliyetleri açısından önemli bir yere sahiptir. Çiftçi organizasyonları içinde birlik ve beraberliğin öne çıktığı, sivil toplum kuruluşu olan bu yapının ve bu gücün devamlılığını temenni ediyoruz. 20 birlik çalışanıyla birlikte yetiştiricilerimize verilen tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti kapsamında 2, Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Ülkesel Islah Projesinde de 2 teknik eleman ve 1 proje lideri istihdam edilmektedir. Ayrıca yem satış ofislerimiz de 5 yem satış elemanımız ve Birliğimiz adına bulunan iki araç ile yetiştiricilerimize hizmet vermekteyiz.

BİRLİĞİN FAALİYETLERİ BİRLİĞİN AMACI

- ✓ Yetiştiriciliği yapılan hayvan ırklarının genetik potansiyellerinin iyileştirilmesi
- ✓ Verimlerinin artırılması
- ✓ Soy kütüğü, ön soy kütüğü kayıtlarının tutulması
- ✓ Tutulan kayıtlara esas teşkil edecek verim kontrollerinin yapılması
- ✓ Birlik üyelerine eğitim seminerleri
- ✓ Üye ihtiyaçlarının temin ve tedariki
- ✓ Ürünlerin pazarlanması ve değerlendirilmesi
- ✓ Gerekli tesislerin kurulması, kiralanması ve işletilmesi

YAPTIĞIMIZ HİZMETLER

KAYIT VE KÜPELEME NEDEN GEREKLİ?

1 Eylül 2010 tarihinden itibaren koyun keçilerin kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınması zorunlu hale gelmiştir.

Koyun ve keçilerin kimliklendirilerek kayıt altına alınması ve izlenmesi, aşılanması hayvancılık sektörüne katkı sağlamasının yanı sıra gıda güvenliği açısından da büyük önem taşımaktadır.

Hayvanların kimliklendirilmesi kayıt altına alınması, bulaşıcı hastalıkların yayılmaması, enfekte olmuş hayvanların daha kısa sürede bulunması, hastalıklardan kaynaklanan üretim kayıplarının önüne geçilmesi açısından önemlidir. Hayvana aşı ve test uygulanıp uygulanmadığı, kesim, satım ve alım işlemlerinin kaydının sağlanması ülkemiz istatistikleri için de önemlidir.

YAPILAN DESTEKLEMELER

2006 yılında kuruluş işlemlerini tamamlayarak çalışmalara başlayan Birliğimiz üye sayısı ve faaliyetleri açısından ilimizde önemli bir konuma sahiptir.

Yapmış olduğumuz saha çalışmaları sonucunda;

- ✓ 2007 yılında 472.000 hayvan için 2 milyon 360 bin lira,
- ✓ 2008 yılında 466.705 hayvan için 4 milyon 200 bin 345 lira,
- ✓ 2009 yılında 385.413 hayvan için 3 milyon 854 bin 130 lira
- ✓ 2010 yılında 713.000 hayvan için 7 milyon 130 bin lira,
- ✓ 2011 yılında 751.019 hayvan için 11 milyon 265 bin 285 lira,
- ✓ 2012 yılında 812.545 hayvan için 14 milyon 625 bin 810 lira,
- ✓ 2013 yılında 805.483 hayvan için 16 milyon 109 bin 660 lira,
- ✓ 2014 yılında 880.494 hayvan için 17 milyon 609 bin 880 lira

destekleme ödemesi yapılmıştır.

YENİ HİZMET BİNAMIZ

Kurumsal olarak gerekli kadroya sahip olmakla birlikte İdari Bina konusunda yaşanan sıkıntıyı gidermek adına da Devlet Hastanesi karşısında Birliğimiz adına yeni hizmet binası alımı yapılmıştır. Gerekli düzen ve alt yapı çalışmalarını tamamlanmış olarak hizmet ve faaliyetlerimizi bu binada yürütülmektedir.

HALK ELİNDE KÜÇÜKBAŞ HAYVAN ISLAHI ÜLKESEL PROJESİ

Birlik Başkanımız Mehmet Nuri Samancı'nın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Mehmet Mehdi Eker ile görüşmesinde ilimizin 'Halk Elinde Ülkesel Hayvan Islahı Projesi'ne dahil edilmesi talebini iletmesinin ardından, Sayın Bakanın talimatıyla ilimiz 2013 yılı itibarıyla bu projeye dahil edilmiştir. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nde görevli hocamız Sayın Zeki Şahinler ile birlikte yürüttüğümüz çalışma ile 12 bin 600 adet hayvan bu proje kapsamında desteklerden faydalanmaktadır.

Proje teknik elamanlarımızca İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünden

tahsis edilen 12.600 adet küpe 2 paket projede yer alan anaç koyun ve kuzulara takılmıştır.

2013 yılında faaliyete giren ve halen devam etmekte olan Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Ülkesel Projesi'nde yer alan 63 işletmeye 2013 yılında 441.000 TL, 2014 yılında 65 işletmeye 611.155 TL, 2015 yılında da yine 65 işletmeye 508.446 TL destek verilmiştir.

İKTİSADİ İŞLETME HİZMETLERİMİZ

Yetiştiricilerimizin önemli sıkıntılarından olan piyasada kaliteli yem bulnamaması problemine kalıcı çözüm geliştirilmiştir. Birliğimiz adına kurduğumuz iktisadi işletme üzerinden yetiştiricilerimize daha iyi hizmet sunmak adına özel üretilmiş olan sığır besi yemi ve toklu besi yemiyle yetiştiricimiz kalitesiz yemlerden kurtarılmış; daha verimli işletmeler haline gelmek, piyasada kaliteyi artırmak ve rekabet ortamını oluşturmak için uygun fiyata yem satışları yapılarak yetiştiricimizin ihtiyacı karşılanmaktadır. Halen Patnos, Taşlıçay, Eleşkirt, Tutak, Doğubayazıt ilçelerinde bulunan beş şubemizle yetiştiricilerimize hizmet verilmekte olup diğer ilçelerimizde de Yem Satış Ofisi açmak üzere çalışmalarımız devam etmektedir.

TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK HİZMETİ

Üretim ve bilgilendirmenin her safhasını kayıt altına almak, istihdamın artırılmasına yardımcı olmak, ürün çeşitliliği, kalite ve verimliliğin artırılmasını sağlamak için gerek çeşitli yayımlarla gerekse danışmanlarımızla hizmet vermekteyiz. Kırsal yerleşimlerin kalkındırılmasına ve kırsal nüfusun yaşam koşullarının iyileştirilmesine katkıda bulunmak ve hayvancılık ile ilgili bakım besleme ıslah ve barınak şartlarının iyileştirilerek yetiştiricilere gerekli deneyim ve becerileri kazandırmak adına Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetleri kapsamında 2 Tarım danışmanımızla yetiştiricilerimize hizmet vermekteyiz.

ANKET ÇALIŞMAMIZ

"Yıllardır bu işe emek vererek uğraşan kişiler şu anda sektörde iyi seviyelerde.

AĞRI İLİ DAMIZLIK KOYUN

Ağrı şu anda küçükbaş hayvancılıkta Türkiye'de ilk sıralarda yer almaktadır. İlçe ve köylerimizde kendi imkânları ile bu işi yapanlar mesleğini nesillere aktarıyor. Böylece rahatlıkla geçimlerini de sağlıyorlar.”

Çalışmalarımızın başarılı ve verimli olması adına Birlik olarak yetiştiricilerin sıkıntılarını, sorunlarını, yapmak istediklerini, görüş ve düşüncelerini öğrenip daha iyi hizmet sunmak için beklentileri ve talepleri karşılamak amacıyla 01.07.2013 tarihi ile 30.09.2013 tarihleri arasında anket çalışması yapılmıştır.

AĞRI BİRLİK BAYAN FUTBOL TAKIMI

Sosyal Aktivitelere katkıda bulunmak ve bayanların da bu aktivitede yer almasını sağlamak adına Birliğimizin destekleriyle önemli bir ivme yakalamıştır. Kulüp Başkanlığı, Birlik Başkanı Mehmet Nuri Samancı tarafından yürütülen bu takımımız Ağrı'nın ilk ve tek bayan futbol takımı olma özelliğini elinde bulundurmakla birlikte Türkiye 2.Lig'inde mücadelelerini sürdürmektedir.

KUZU VERİMLİLİĞİ ÇALIŞMASI

Yetiştiricilerimizin en büyük sorunu olan pazarlama konusunda Birliğimizce 70 başlıkta demo çalışma yürütülmekte olup et kalitesini ortaya koyacak ve firmaların taleplerini karşılayacak düzeyde ve kalitede üretimlerin yapılması ve pazara sunulması konusunda faaliyetlerimiz devam etmektedir.

KESİM DESTEKLEME ÇALIŞMAMIZ

Et Süt Kurumuyla yapılan protokol kapsamında yetiştiricilerimiz kestirecekleri hayvanlarını ağırlık et süt kurumunda birliğimiz aracılığı ile kestirmeleri şartıyla kilogram başına 60 kuruşluk ek destek almaları konusunda kesim yaptıran yetiştiricilerimizin bu destekten yararlanmaları sağladık.

DAP PROJESİ KOÇ DAĞITIM TÖRENİ

Bakanlığımızca uygulanan DAP projesi kapsamında işletmelerde verimliliği artırmak adına yetiştiricilerimize ilk etapta 803 baş damızlık koç materyal temini yapılarak yetiştiricilerimize dağıtımı gerçekleştirilmiş ve yetiştiricilerimizden gelen yoğun istek üzerine ikinci bir dağıtım için 792 materyal temini yapılarak toplamda yetiştiricilerimize 1.595 baş damızlık koç Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Ülkesel Projesi kapsamında Birliğimiz aracılığı ile temin edilerek İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü tarafından Valiliğimiz desteği ile yetiştiricilerimize dağıtılmıştır.

DENİZBANK ve TEB BANKASI

Denizbank Bölge Müdürlüğü ve Denizbank Ağrı Şube Müdürlüğü ile yaptığımız görüşmeler sonucunda yetiştiricilerimizin adına üretici kart çıkartılmış ve dağıtımını yapılmıştır. Yine TEB bankası ile yapılan görüşmeler neticesinde yetiştiricilerimizin 7 ay faizsiz ve masrafsız şekilde kullanabilecekleri, başta yem şubelerimiz olmak üzere bankaların anlaşmalı olduğu yerlerden her türlü ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri harman kart bastırılarak yetiştiricilerimizin kullanımına sunulmuştur.

HAYVANCILIĞA KATKIMIZ

5 Mayıs 2013 tarihinde Ak Parti Ekonomi İşleri Başkanlığının düzenlemiş olduğu Kent Ekonomileri Forumu Yerel İnisiyatif Hamlesi İstişare ve Değerlendirme Toplantısına katılarak bölgede uygulanacak 5 proje arasına hayvancılığın da dahil edilmesini konusunda görüşmelerde bulunulmuştur.

ELEKTRİKLİ KOYUN KIRKIM MAKİNASI

Yetiştiricilerimizin elektrikli kırkma geçişini sağlamak amacıyla 585 adet elektrikli koyun kırkma makinesi hibe olarak yetiştiricilerimizin hizmetine sunulmuş ayrıca üretimin her aşamasında göreviyle ilgili konularda hayvansal işletme

sahiplerine gerekli bilgi ve becerileri kazandırmak, gerektiğinde ilgili mevzuata uygun hayvansal uygulamalar yapmak, hayvansal üretime yönelik sürdürülebilir üretim teknikleri konusunda her türlü bilgi ve yeni teknolojinin hedef kitleye ulaştırılmasını sağlamak için köy gezilerinde bulunulmuştur.

ANKARA'DA AĞRI'NIN TANITIMI

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı kampusunda düzenlenen proje tanıtım etkinliğinde ilimizi temsilen Birlik Başkanımız, Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu Üyeleri ve Birlik çalışanları ve Ağrı İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdür Yardımcısı Zeki Çelik ile birlikte katılım sağlanmıştır. Yöresel yemeklerimizin ve el emeği eşyalarımızın tanıtıldığı standımızda Ağrı'da yetiştirilen küçükbaş hayvan etinden yapılan "Ağrı Döneri" katılımcılara ikram edilerek tanıtılmıştır.

DEPREMZEDELERE ISITICI YARDIMI

Ağrı İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği olarak Van'da yaşanan deprem sonrası depremin vurduğu Erciş ilçesine; ilk önce kriz masasını ziyaret ettikten sonra 150 adet ısıtıcı depremzedeler ziyaret edilerek teslim edilmiştir.

ÜYE VERİ SİSTEMİ KURULUMU

Yetiştiricilerimize vermiş olduğumuz hizmetleri sağlıklı takip etmek ve ofis işlerini düzenli hale getirmek için Serhat Kalkınma Ajansı'na Kurumsal Kapasitesinin Ve Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Mali Destek Programı için başvuruda bulunulmuş; Üye Takip ve Veri Tabanı Sisteminin kurulumuyla projemiz hayata geçirilmiştir.

YAPTIĞIMIZ TOPLANTILAR VE HİZMETLER

Ankara, Antalya ve Afyonda Tarım ve Hayvancılık ve Veri girişlerinin yapıldığı Koyun Keçi Bilgi Sistemi (KKBS) ile ilgili toplantılara katılım sağlanarak Birliğimiz temsil edilmiş ve yetiştiricilerimizin menfaatleri doğrultusunda köy muhtarları bilgilendirilmiştir.

Birliğimizin tanıtımı ve Birliğimiz hakkında bilgilendirme yapılması adına Koyun Keçi Dünyası Dergisinde birliğimizin reklamı yapılmıştır.

Anadolu izlenimleri Dergisinde Başkanımız Mehmet Nuri Samancı ile yapılan röportaj ve birliğimizin reklamının yer aldığı dergiler bastırılarak dağıtılmıştır.

İlimizde küçükbaş hayvancılık, Birliğimiz çalışmaları, yapılan hizmetler, gerçekleştirilen projeler ile yapılması planlanan hizmet ve projelere ilişkin değerlendirmede bulunmak üzere Birliğimiz Başkanı Mehmet Nuri Samancı ATV Avrupa kanalında yayınlanan "EKOPAZAR" programının konuğu olmuştur.

Yılbaşı münasebetiyle her yıl Birliğimizin tanıtım ve reklamını yapmak adına kamu kurum ve kuruluşlarına, STK'lara ve yetiştiricilerimize dağıtılmak üzere takvim ajanda, kalem, hesap makinesi, yılbaşı tebrik kartları bastırılarak Birliğimizin tanıtımı yapılmaktadır.

ÖDÜL TÖRENİ

Anadolu İzlenimleri Dergisi'nin 21 Temmuz 2012 tarihinde düzenlemiş olduğu iftar yemeği organizasyonunda Tarıma Hizmet Ödülü'ne layık görülen Başkanımız Mehmet Nuri Samancı Ağrı İli Damızlık Koyun Keçi yetiştiricileri Birliği Başkanı olarak göstermiş olduğu başarı ve hizmetlerden dolayı ödülünü Ak Parti Genel Başkan Yardımcısı Abdulkadir Aksu'nun elinden almıştır.

KÖY ZİYARETLERİMİZ

Üretimin her aşamasında göreviyle ilgili konularda hayvansal işletme sahiplerine gerekli bilgi ve becerileri kazandırmak, gerektiğinde ilgili mevzuata

uygun hayvansal uygulamalar yapmak, hayvansal üretime yönelik sürdürülebilir üretim teknikleri konusunda her türlü bilgi ve yeni teknolojinin hedef kitleye ulaştırılmasını sağlamak için her yıl köy gezilerinde bulunulmaktadır.

Birliğimiz tarafından 2013 yılında Ağrı ve ilçelerinde uygulanan "Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Ülkesel Projesi" Değerlendirme ve Bilgilendirme Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya, Ağrı İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mehmet Nuri Samancı, Yrd. Doç. Zeki Şahinler, Yrd. Doç. Selvinaz Yakan, Öğretim Görevlisi Yücel Demir, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Murat Demirkıran, Hayvan Sağlığı Şube Müdürü Kenan Anıği ve yetiştiriciler katılmışlardır.

SÜRÜ YÖNETİMİ KURSLARI

'Sürü yönetimi elemanı benim' projesi kapsamında gerekli çalışmalar yürütülmüş hak kazanan üyelerimize sertifika verilmiştir. Çalışmalar kapsamında İşkur ve İl, İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri öncülüğünde başlatılan Sürü Yönetim Elemanı kurslarında Birliğimiz aktif rol alarak üyelerimizin Sürü Yöneticisi Sertifikalarını almaları için kursa katılmaları sağlanmıştır. Bu doğrultuda 9.5.2014-30.5.2014 tarihleri arasında Ağrı ili Patnos ilçesinden 25 kişi Sürü Yönetimi Kursuna kayıt yaptırmış olup 24'ü sertifika almaya hak kazanmıştır. 7.04.2014-25.04.2014 tarihleri arasında ise Ağrı İli Doğubayazıt ilçesinden 25 kişi Sürü Yönetimi Kursuna kayıtlarını yaptırmış ve 24 kişi sertifika almaya hak kazanmıştır. 24.3.2014-11.4.2014 tarihleri arasında da ilimiz ve Taşlıçay, Hamur, Tutak, Eleşkirt ilçelerinde toplam 25 kişi Sürü Yönetimi Kursuna kayıt yaptırmış ve 19 kişi sertifika almaya hak kazanmıştır.

İLİMİZDE GÖRÜLEN

ÖNEMLİ KOYUN HASTALIKLARI

İlimizde tespit edilip takip altına alınan hastalıklar; Şap, Brucella, şarbon, kuduz, koyun keçi vebasidir.

KANGAL KÖPEĞİ YAVRULARINDA BAKIM-BESLEME

■ Doç.Dr. Yusuf Ziya OĞRAK^{1*}

¹Cumhuriyet Üni. Vet. Fak. Zootečni AD. SİVAS

*Sorumlu Yazar: kangaldog@cumhuriyet.edu.tr

■ Yrd. Doç.Dr. Recep GÜMÜŞ²

Cumhuriyet Üni. Vet. Fak. Hayvan Besleme ve

Beslenme Hast. AD. SİVAS

Özet

Gerek yurt içinden gerekse yurt dışından sürekli artan bir ilgiye maruz kalan Kangal köpekleri, daha çok ilk birkaç aylık yaşlarda edinildiğinden, bu kritik dönemdeki bakım ve beslenmeleri, özellikle tecrübesiz sahiplerince yanlış uygulamalar gösterebilmektedir. Kangal köpekleri ile ilgili sınırlı sayıdaki kaynakları tarayan bu yetiştiriciler, Kangalların anayurtları olan Sivas bölgesindeki geleneksel beslemede yaygın olarak kullanılan “yal” adı verilen uygulamanın, yegâne gıdaları olduğunu, bunun dışındaki besinlerin köpekleri için yararlı olmayacağını düşünebilmektedirler. Yine bu kritik dönemdeki bakım uygulamaları, Kangalların fiziksel ve davranışsal gelişimlerini de olumlu ya da olumsuz etkileyerek,

onların tüm hayatlarını değiştirebilmektedir. Hemen tüm hayvan türlerinde olduğu gibi Kangal köpekleri için de son derece önem arz eden yavru dönemi bakım-besleme konusunun ele alınmasının yetiştiricilerimiz açısından yararlı olması beklenmektedir.

1. Giriş

Türkiye'nin yerli gen kaynakları içerisinde, Kangal köpekleri, 1960'lı yıllardan sonra, hemen tüm kıtalara yayılımı ve artan ilgiye maruz kalması ile en popüler olanıdır. Bir Orta Anadolu platosu olan Sivas ilinin Kangal ilçesine ve bölgede yaygın görülen Kangal bitkisine de adını veren bu özel köpekler, gerek yurt içinden gerekse yurt dışından gelen taleplerle, anayurtları olan Sivas ili dışına götürülmektedirler.

Kangalların ortalama omuz yüksekliği ve ortalama vücut uzunluğu erkeklerinde sırasıyla, 73 ve 81 cm, dişilerinde ise 69 ve 78 cm.dir ki bu ölçülerle vücutları, dişilerde erkeklerden biraz fazla olacak şekilde yatayı uzun bir dikdörtgeni andırır (Urosevic ve ark. 2012). Kangallar, kendilerine özgü vücut özellikleri yanında asil yapıları, sınırsız cesaretleri ve sahiplerine duydukları benzersiz sadakatleri ile kendilerine gösterilen ilgi ve hayranlığı hak etmektedirler.

Kangallar, ortalama değerler olarak, yaklaşık 61 günlük gebelik süreleri sonunda, her biri 530 gram olan, 6,3 adet yavru doğururlar ki bu yavrular, süt kesim sonrası 8 haftalık yaşta, 6 kg ağırlığa ulaşırlar (Çoban ve ark. 2011; Erol ve Atasoy 2010; Oğrak 2009).

Bu çalışmada, hemen tüm hayvan türleri için de önemli bir dönem olan yavru dönemi, Kangal köpeği yetiştiriciliği açısından değerlendirilerek, “neonatal veya yenidoğan” ve “infancy veya yavru” dönemleri olacak şekilde, bakım ve beslemede temel bazı noktalar ele alınmıştır.

2. Yenidoğan (Neonatal) dönemi bakım - besleme

Köpek yavruları için ilk bir aylık süreç “neonatal” yani “yeni doğan” dönemi

olarak kabul edilmesine karşın bunun, ilk 6-7 haftalık süt emme dönemi olarak uzatılması mümkündür (Rice 1996).

Yavrular gözleri kapalı olarak doğarlar ve içgüdüsel olarak ananın memesi ni bulur ve emerler. Doğumdan hemen sonra memeden salgılanan süte kolostrum (ağız sütü) adı verilir. Ağız sütü, vitamin, mineral ve bağışıklık maddeleri tarafından zengin olup doğumdan itibaren salgılanır ve içeriği seyreterek 3 gün süreyle devam eder (Atasoy ve Kanlı 2005).

Doğumdan sonraki ilk 24 saat içerisinde ağırlıkları yaklaşık %10 kadar azalan yavrular, daha sonra hızla kilo almaya başlarlar ki ilk 7-10 günde iki kat büyürler. Yaşamlarının ilk gününde alacakları yeterli miktardaki ağız sütü, mutlu ve sağlıklı bir hayat sürebilmelerine imkân sağlayacak koruyucu bağışıklık unsurlarını annelerinden direkt alabilmeleri anlamına gelir. Yavruların sindirim sistemi doğum sonrası ilk 12-18 saat için ağız sütündeki büyük yapılı bu koruyucu unsurları ve proteinleri doğrudan kana alabilecek yapıya sahipken, ilerleyen zamanda bu özellik ortadan kalkacağından, bu süre içinde alınan ağız sütü son derece önemlidir. Az yavru annelerden alınabilecek bu ağız sütü, gerektiğinde kullanılmak üzere dondurularak saklanabilir. Sağlıklı yavrular yaklaşık her iki saatte bir emzirirler ki karınları doymuşsa bu şişkinlik gözle görülebilir ve huzurla uyurlar. Eğer yavru huzursuz bir şekilde geziniyor ise yeterli beslenmemiştir ki bunlarda hava yutma hareketleri gözlenebilir. Gerek emzirirken gerekse sonrasında anneleri yavruların karın ve anal bölgelerini ilk 2-3 hafta boyunca yalayarak, idrar ve dışkılamalarını uyarır. Yaklaşık 3 haftalık olan yavrular, annelerinin yeme-içmesini taklit etmeye başlarlar ve üç buçuk haftalıktan itibaren de lapa şeklinde mama (süt ikame yemi, ezilmiş kuru mama ve sıcak su karışımı) yemeye başlayabilirler. Yetim yavruların büyüülmesinde ise sıcaklık, nem, besleme, sağlık koruma ve sosyalizasyon gibi normalde anne tarafından sağlanan unsurların belirli sınırlarda temin edilmesi gerekir. İlk hafta için 32-35 °C olması gereken ortam sıcaklığı, beşinci hafta sonrası normal oda sıcaklığında olacak şekilde tedricen azaltılmalıdır. Yine bu ilk haftalar için ortamın nispi nem oranı %55-65 arasında olmalıdır. Yavrular inek (veya keçi) sütünü severek tüketebilir ancak bu yeterli olmadığı gibi sindirim sistemlerini de bozabilir. Yetim yavruların beslenmesinde özel mamalar kullanılmalıdır ancak bunu temin edinceye dek evde bir mama da hazırlanabilir. Bu amaçla, Tablo 1'deki karışım, buzdolabında saklamak koşulu ile her yavru için bir günde, vücut ısısında (38°C) biberonla verilebilir. İlk

haftanın yarısında 2 saatte bir yapılan besleme sıklığı, ikinci yarısında 3 saatte, 2. haftada 4 saatte ve 3. hafta da 8 saatte bir olacak şekilde ayarlanmalıdır. Yetim yavrular için bir diğer hayati konu, yaklaşık 3 haftalık yaşa kadar idrar ve dışkılama işlemi için, her beslenme sonrasında, ılık su ile ıslatılmış bir pamukla anal bölgelerinin 1-2 dakika ovalanarak uyarılmasıdır. Yavruların fiziksel ve ruhsal gelişimleri açısından sosyalleşmeleri de önemlidir ki yetim yavruların varsa kardeşleri, bunlar da yoksa hane halkı ve diğer hayvanlarla iletişimi daha yoğunlaştırılmalıdır (Foster ve Smith 2016).

Tablo 1. Acil durum yetim maması malzemeleri

Malzeme	Miktarı
İnek veya keçi sütü	1 fincan
Sofra tuzu	Bir çimdik
Yumurta sarısı (beyazsız)	3 adet
Mısır yağı	1 yemek kaşığı
Vitamin şurubu	¼ çay kaşığı

Kangal yavrularında kanlı ishal (Parva Viral) ve geçlik hastalığı (Distemper) sorunlarından kayıplar sıkça görüldüğünden, 5-6 haftalık yaşlardan itibaren veteriner hekim kontrollerine başlanması, parazit mücadelesini takiben bölgede risk var ise karma aşılarından önce ayrıca kanlı ishale karşı aşılamaların yapılması gerekir.

Yavruların ilk dört hafta mutlaka anne sütü almaları sağlanmalıdır. İkinci haftadan itibaren ek olarak yavrulara et, yulaf lapası, ekmek kırıntıları gibi katı yiyecekleri, et ve sebze suyu ile karıştırılarak verilebilir (Briggs 1987; Türker 1994). Yavrular 4-5 haftalık olduklarında kuru mama, süt ile ıslatılarak ya da yavru mamalarıyla karıştırılarak verilmelidir (Çalışkaner 1992). Çünkü yavrular 6-7 haftalık yaşa geldiklerinde süten kesilmeye başladıkları için kuru mamaya iyice alışmış olmaları gerekir.

Doğumdan 2-3 gün sonra normal olarak düşen göbek kordonunun nadiren görülen enfeksiyonu ancak çok kötü şartlarda şekillenebilir. Yavruların yaklaşık ikinci haftada gözleri ve kulak-

ları açılrsa da net olarak duyma ve görme ancak dört haftalıkta gerçekleşir. Yine ilk iki hafta sürünen yavrular 16. günde yürümeye başlasa da normal yürüyüşe ancak 21 günde ulaşabilirler. 4. haftada yavrular artık birbirlerini takip ederler, ağızlarında oyuncak taşıyabilir, kardeşleri ile ısırma dâhil kavga oyunları sergilerler (Foster ve Smith 2016).

Doğdukları günden itibaren, yavruların ağırlıklarının, cinsiyetlerinin, karakterlerinin, iştahlarının ve yapılacak etrafli muayenelerinin kayıt edilmesi önemlidir. Doğum ağırlıkları ile ilk dört haftalık ağırlık artışının takibi, neonatal dönemdeki hastalık ve ölümlerin engellenmesi açısından değerlidir. Doğumlarından birkaç saat sonra yapılacak etrafli bir muayenede, göbek fıtığı varlığı, ayak ve tırnakların durumu, kuyrukta, ağız içinde, anal bölgede, göz açılarında, deri ve tüylerdeki anormalliklerin varlığı belirlenmeli ve duruma göre veteriner hekime başvurulmalıdır. Bu bilgiler, yavruların geleceği açısından olduğu kadar, doğru damızlık seçiminize katkı sağlayacak ayrıca bir sonraki çiftleştirme programınızdaki eş seçiminizi de etkileyebilecektir (Rice 1996)

3. Yavru (infancy) dönemi bakım-besleme

Süt kesiminden sonra yavrulara tane yem ezmeleri, et, pişmiş yumurta ve vitamin-mineral karmaları verilebilir. Verilen besinlerdeki protein oranı en az %18 olmalıdır. İki aylık yaştan sonra

yavrular kuru mama ile beslenebilirler. Ancak, süt dişlerinin dökülmeye başladığı 4. ayda, kuru mamanın sıcak ve temiz su, süt veya kemik suyu ile ıslatılması ve yavrulara verilmek üzere uygun parçalar haline getirilmesinde yarar vardır. Dişlerin temizlenmesi amacıyla, ıslatılmış mamanın yanında bir miktar kuru mamanın da ıslatılmadan verilmesi iyi olur. Yavrulara 6-7 aylık olana kadar mutlaka süt vermeye devam edilmelidir (Atasoy ve Kanlı 2005).

Kangalların doğal yaşam alanı olan Sivas bölgesinde yaygın olarak uygulanan "yal" ile besleme esasen yalnız başına uygulandığında yetersiz bir besleme yöntemidir. Yine ev yemeği artıkları ile besleme de dengeli beslemeyi temin edemeyeceği gibi bir takım sorunlara da yol açabilir. Özellikle büyüme ve gelişmenin hızla sürdüğü bu yavru dönemindeki besleme yetersizlikleri ileride telafisi mümkün olmayan sorunlara yol açabileceğinden, diyetle tüm besin unsurlarının yeterli ve dengeli verilmesini temin edecek kaliteli kuru mamaların kullanılması uygun olacaktır. Ancak bu dönemde verilen aşırı mama ve beslemenin de fazla ağırlık artışına bağlı bacak kemiği eğilmelerine yol açabileceği unutulmamalıdır.

Doğduklarında tamamen dişsiz olan yavrular, ilk 6-7 haftalık süreçte, toplam 28 adet olan süt dişlerini tamamladıktan sonra, 12 haftalıktan iti-

baren evvela kesici dişleri kaybetmeye başlar ve yerlerine 16-20. haftalar arasında kalıcı kesici dişler çıkar. 42 adet kalıcı dişin tamamlanması ise yaklaşık 6 aylık yaşlarda gerçekleşir (Rice 1996).

İki aylık yaştan itibaren köpeğinize eğitim vermek uygun olacaktır ki onunla doğru iletişim kurmak, istediğinizi yapıp istemediklerinizden uzak tutmak mümkün olabilsin. Her ne kadar her köpeğin bu konudaki yeteneği farklı olsa da onlar birçok şeyi anlayabilirler. Son derece sabır gerektiren eğitim konusunda temel birkaç kural olarak, onunla daima yavaş tonda konuşmak, her biri değişik bir hareketle desteklenmiş emirleri kısa, açık ve her zaman aynı şekilde vermek ve emirlere uyduğunda sevgimizle ödüllendirmek sayılabilir (Yavru 1983).

4. Kurtçu Tırnak

Kangal yavrusu edinmek isteyenlerin, doğru bildikleri yanlışların başında gelen bir husus olarak, aradıkları bir özellik olan "kurtçu tırnağı" diye bilinen fonksiyonel olmayan fazla parmak ve ona ait tırnağın esasen bir anomali olduğunu belirtmekte yarar vardır. Yanlış bir kanı olarak bazı yetiştiriciler tarafından aranılan bir özellik olması dolayısıyla, Kangallarda bu duruma sıkça rastlanmaktadır. Genellikle arka ayaklarda bir veya daha fazla sayıda olabilen, bazen ön ayaklarda dahi rastlanılan bu fazlalık tırnaklar, kullanılmaması nedeniyle aşınmamakta; düzenli kesilmediği takdirde de aşırı uzamasına bağlı bacaklarda lezyon ve apselere rastlanabilmektedir.

5. Sonuç

Kangal köpeği yavrularına özgü farklı besleme programlarının değerlendirilebildiği bilimsel çalışmaların olmayışını bir eksiklik olarak belirtmekte yarar vardır. Bunun yanında yine kangalların puberta (cinsel olgunluk), erişkin dönem, gebelik, laktasyon (süt verme dönemi) ve ileri yaş beslenmeleri ile ilgili de çalışmalara ihtiyaç vardır.

İrk olarak iri cüsseli yapıya sahip olan kangal köpeklerinin bu kritik dönemlerde

yapılacak beslenme yanlışlıkları veya eksiklikleri hayvanların gelişimini olumsuz etkileyecektir. Hem yenidoğan dönemde hem de yavru döneminde kangal köpeklerinin ihtiyaçlarına uygun besleme programı yanında, gerekli çevre koşulları sağlanmalı, kayıtları tutulmalı, veteriner hekim muayeneleri aksatılmamalı ve davranış gelişimleri de gözlenmelidir. Böylelikle kangalınızdan beklentilerinizin karşılanması yanında onunda sağlıklı ve verimli bir hayat sürmesi mümkün olacaktır.

Kaynaklar

- Atasoy F, Kanlı O. (2005): Türk Çoban Köpeği Kangal. 2.Baskı, Medisan Yayınevi, No: 60, Ankara.
- Briggs GM. (1987): Nutrition and Management of Dogs and Cats, Ralston Purina Company, St. Louis, Missouri.
- Çalışkaner Ş. (1992): Köpek Beslemenin Bilimsel Esasları ve Pratik Öneriler. Ziraat Fakültesi Yayınları: 1259, Ankara.
- Çoban Ö, Yıldız A, Sabuncuoğlu N, Laçın E, Yıldırım F. (2011): Kangal Köpeği Yavrularında Vücut Ağırlığı Değişimlerinin Tanımlanmasında Doğrusal Olmayan Büyüme Modellerinin Kullanılması. Atatürk Üniv. Vet. Bil. Derg. 6(1): 17-22.
- Erol B, Atasoy F. (2010): Kangal köpeklerinde döl verimi, yaşama gücü ve büyüme özellikleri. Ank. Üniv. Vet. Fak. Derg. (57): 55-59.
- Foster R, Smith M. Drs. Foster & Smith Educational Staff. <http://www.peteducation.com> Erişim 01.04.2016
- Oğrak YZ. (2009): Researches on Litter Size in Kangal Breed of Turkish Shepherd Dog. J. Anim. Vet. Adv. 8 (4): 674-676.
- Rice D. (1996): The complete book of dog breeding. Barron's Educational Series, Inc. New York.
- Urosevic M, Drobnjak D, Oğrak YZ. (2012): Body Format of The Kangal, Turkish Shepherd Dog. Agrozanje, Vol. 13 (2); 209-216.
- Türker H. (1994): Köpek ve Kedi Beslenmesinde Temel İlkeler.
- Yavru N. (1983): Ev hayvanlarının bakım ve beslemesi. Eser Matbaası, Ankara.

IGA 2016

12. ULUSLARARASI KEÇİCİLİK KONFERANSI

25 - 30 Eylül 2016, Antalya

Başkan
Doç. Dr. İrfan Daşkiran
Başkan Yardımcısı
Prof. Dr. Nazan Koluman

Önemli Tarihler

Bildiri Özet Gönderimi Son Tarihi
01 Mart 2016
Bildiri Özeti Kabul İlan Son Tarihi
01 Haziran 2016
Erken Kayıt Son Ödeme Tarihi
15 Haziran 2016
Tam Metin Gönderimi Başlangıç Tarihi
01 Temmuz 2016
Bildiri Yazarı Kayıt Ödemesi Son Tarihi
01 Temmuz 2016

Bilimsel Konu Başlıkları

- Üretim sistemleri
- Beslenme ve besleme sistemleri
 - Genetik ve İslah
 - Üreme teknolojisi
- Sürdürülebilir hayvansal üretimde Patoloji, hastalıklar ve keçi sağlığı
- Konvansiyonel ve organik sistemlerde süt ve süt ürünleri
- Konvansiyonel ve organik sistemlerde et, kıl ve diğer ürünler
- Keçi yetiştirmede ve ürün işlemede mekanizasyon kullanımı ve yenilikler
- Ekonomi, Sosyoloji ve keçi değer zinciri

www.icg2016.org

Konferans Merkezi

Organizasyon Ofisi

f ICG2016 @ICG2016

